

Holocaust-emléknap Megemlékezések országszerte

Makón és Pécsen emléktáblát állítottak a gyermekáldozatoknak és a gyermekmentő tanároknak, Áder János, Navracsics Tibor és Pokorni Zoltán a Cipők a Duna-parton emlékműnél emlékeztek. Az első magyarországi gettóépítések hetvenedik évfordulóján fákat ültettek a Holocaust Emlékközpontban, majd Kádár György a koncentrációs táborok borzalmait megrajzoló kiállítását nyitották meg. Beregszászon a holokauszt kárpátaljai áldozataira emlékeztek.

Orbán Viktor miniszterelnök, Mesterházy Attila, Bajnai Gordon és Gyurcsány Ferenc pártelnökök levélben fejezték ki együttérzésüket a magyar zsidó közösséggel.

Pokorni Zoltán: A német megszállás magyarázat és nem mentés a holokausztra

A holokauszt a magyar történelem része, nem egy európai város vagy ország ügye, hanem a „mi ügyünk”, hiszen magyarok voltak a gyilkosok és az áldozatok is. (...) A német megszállás magyarázat és nem mentés az akkori magyar kormány számára.

Orbán Viktor: A holokauszt a nemzet közös fájdalma volt

A nemzet közös fájdalmának és veszteségének nevezte a holokausztot Orbán Viktor miniszterelnök a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja alkalmából a Mazsihisznek írt levelében.

A Heisler András Mazsihiszelnöknek címzett levélben – amelyet Havasi Bertalan, a Miniszterelnöki Sajtóiroda vezetője juttatott el az

Orbán Viktor biztosította a Mazsihisz elnökét, hogy a magyar zsidók közössége a most alakulófélben lévő kormány tiszteletére, barátságára és védelmére a jövőben is számíthat.

„A holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja alkalmából kérem, fogadja együttérzésemet, és engedje meg, hogy kifejezzem a magyarországi zsidó közösség iránti nagyrabecsülésemet” – zárta levelét a miniszterelnök.

Mesterházy Attila: Szembe kell néznie a múlt tragédiájával és napjaink fenyegetéseivel

Mesterházy Attila szerint a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapján minden magyarnak őszintén szembe kell néznie a múlt tragédiájával és napjaink fenyegetéseivel is. Az MSZP elnök-frakcióvezetője az MTI-vel azt is közölte, hogy nincs szükség a német megszállás emlékművére, mert az nem a szembenézést szolgálja, hanem a szembenállást szolgálja.

Az ellenzéki politikus közleménye szerint őszinte választ kell találni arra, hogy miként történhetett meg a 70 évvel ezelőtti tragédia, miként fordulhatott az ország egykori vezetősége saját népe ellen. Hogyan fordíthatta el a fejét a bűnöket látva sok millió magyar? – tette fel a kérdést a pártelnök, aki szerint azt is meg kell kérdezni, hogy az ország mai vezetősége miért fordul szembe a holokauszt túlélőivel és leszármazottaival.

Mesterházy Attila azt írta, a kormány nem a holokauszt áldozatai emlékének ápolásával foglalkozik,

la úgy fogalmazott, „a mai napon minden őszinte demokratával közösen megfogadjuk, hogy vállaljuk a történelmi felelősséget”. Úgy folytatta, fejet hajtanak az áldozatok emléke előtt, az elkövetőkre pedig emlékeztetnek. „Mert csak így tanulhatunk a múltból, és csak így akadályozhatjuk meg, hogy az egykori bűnöket elkövessék megint” – tette hozzá.

Bajnai Gordon: A német megszállás ténye korántsem menti fel a magyar államot

Ma van a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja. 1944-ben ezen a napon kezdődött a gettók és gyűjtőtáborok felállítás a Kárpátalján.

A holokauszt az egész magyar nemzet tragédiája, melynek során több mint félmillió honfitársunkat pusztították el. A német megszállás ténye korántsem menti fel a magyar államot a történelmi felelősség alól, hiszen zsidó honfitársaink összegyűjtése és deportálása a magyar állami szervek hathatós közreműködésével történt. Ne feledjük el ezt akkor, amikor a kormány egy olyan emlékművet akar ránk erőltetni, mely a magyar államot igyekszik felmenteni e felelősség alól.

A mai emléknapon hajtsunk fejet az áldozatok előtt, és emlékezzünk! Ne felejtjük el őket soha!

Emlékezzünk azokra a hősökre is, akik életüket kockáztatták, hogy másokat megmentsenek: rájuk legyünk büszkéek!

Ne feledjük soha a bűnösöket sem: emlékezzünk, hogy nemzeti tragédiánk soha ne ismétlődhessen meg!

Gyurcsány Ferenc: Az áldozatok fájdalma mindannyiunk fájdalma

Horthy rendszere halálba küldte egymillió honfitársunkat. Kit a Don irányába, kit a gázkamrák poklába. Sokan azt gondolták, sőt, gondolják ma is, hogy ez rendben is volt. Pedig az a sár, ami akkor ránk tapadt, ma is égeti a bőrünket. Mi, demokraták, azt akarjuk, hogy a nemzet tanuljon történelmi bűneiből. Ne fosszuk meg a nemzetet attól, hogy jobbá, nemesebbé, tisztességesebbé váljék.

Ha megtörik a józan ész és a becsület erejét, ahogy 1944-ben tették, akkor erre a veszélyre figyelmeztetni kell 2014-ben is. Nincs ebben túlzott hisztéria. Inkább a közöny volt túlzott hetven éve, és az akkori gyilkosoknak, kollaboránsoknak ma sem lehet megbocsátani. A holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapján álljon a lelünkben, a szívünkben az örök mementő, hogy erősnek kell lennünk, tudnunk kell nemet mondani, és van olyan helyzet is, ahol a vélemény sem lehet szabad, ha valakit emberi méltóságában, gyászában aláznak meg. Az áldozatok fájdalma mindannyiunk fájdalma. Nem fogjuk hagyni, hogy a Gonosz arcát emberivé próbálják festeni hazug emlékművekkel.

A történelem nem fogja felmenteni azokat sem, akik ma sunyítanak, és elmosás a bűnösök felelősségét. Hitványságuk közössé válik gyalázatos 1944-es elődeikével.

Meghajtom fejem a zsidó és a roma holokauszt minden áldozata előtt, osztozom leszármazottjaik fájdalmában.

Mazsihisz

(Fotó: Mohai Balázs / MTI)

MTI-hez – a kormányfő azt írta: az emléknapon „új alkotmányunk szavaival valljuk, hogy a 20. század erkölcsi megrendüléséhez vezető évtizedei után múlhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra”. A miniszterelnök szerint itt az idő a megújulásra, eljött az ideje annak, hogy a magyar nemzet történelmét végre egészben lássuk.

„A magyar zsidóság fájdalma minden magyar ember fájdalma. Bár a holokauszt borzalma zsidó honfitársainkra méretett, az ő életüket, javukat pusztította el, a nemzet közös fájdalma és vesztesége volt. Felfogásunk szerint ugyanis a magyar zsidóság a magyar nemzet része volt, és az is marad” – fejtette ki.

70 Csillagok a házakon is

Éppen hetven éve lépett hatályba az a rendelet, mely minden hatévesnél idősebb, zsidónak nyilvánított magyar állampolgárt sárga csillag viselésére kötelezett. Június 21-én a csillag közel kétezer olyan budapesti lakóház kapuja felett is ott virított, amelyeket számukra kényszerlakhelyként kijelöltek.

Az OSA Archivum épületében megtartott sajtótájékoztatón Rév István igazgató nyújtott átfogó ismertetést a meghívottaknak, résztvevőknek: történeteseknek, programfelelősöknek, partnerintézmények képviselőinek (a Hitközség részéről Zoltai Gusztáv üv. igazgató volt ott), valamint a megjelent túlélőknek és érdeklődőknek.

Rév István történelmi tényeket sorolt, majd bemutattak egy néhány perces filmrészletet a Spielberg-interjúkból. Az igazgató beszélt a budapestieknek szóló „Csillagos házak” program indításáról mint az emlékév egyik kiemelkedő eseményéről, valamint arról, hogy 2014. január végétől weboldaluk (www.csillagoshazak.hu) térképén megtalálható a fent említett közel kétezer épület – magánházak, bérházak és intézmények egyaránt.

A cél többek között az, hogy e kevésbé ismert tragikus időszak, a hajdani csillagos házak története arra készítse a városlakókat, nézzenek szembe a közös történelmi múlttal. Így került fel április közepéig mintegy 1570, még álló lakóház, középület kapujára egy „senkit megzavarni nem akaró, ezért könnyen el is távolítható” matrica, egy sárga csillagos kis matrica, ezzel is emlékeztetve a kényszerköltöztetés hetvenedik évfordulójára. Egyúttal meghívják a lakókat a június 21-ére tervezett (a Múzeumok Éjszakájához is köthető), közös programokkal tarkított megemlékezéssorozatra. Ehhez kapcsolódik még egy emléktáblaprojekt, melynek igény szerinti kihelyezésében az OSA segítséget nyújtana a házbelieknek.

Rév István az évente megrendezett, közkedvelt „Budapest 100”, Nyitott Házak eseményhez csatlakozva tett javaslatot „Budapest 70” névvel egy szintén évszázados volt csillagos ház látogathatóságára.

Kenyeres József, a Levéltár igazgatója a rendelkezésükre álló óriási irat- és dokumentumanyagról tartott beszámolót, szó esett tematikus weboldalról, forrásanyagokról, digitalizációról, egyebek mellett a díjmentes „Nyitott Levéltár” programról és egy novemberi tudományos konferenciáról.

A matricák kiragasztásához, a programok szervezéséhez önkénteseket várnak, jelentkezni a www.csillagoshazak.hu oldalon, a „Június 21.” menüpont alatt lehet.

-gi-

Furcsa tárgyakat találtak Auschwitzban

A rabok tetoválására szolgáló, eredeti bélyegzőlemezeket fedeztek fel az egykori auschwitz-birkenai koncentrációs tábor területén – adta hírül a *Jerusalem Post* a lengyelországi Auschwitz-múzeum közleménye alapján.

„Ezeket a fémlemezeket helyezték a tetováló eszközökbe, belőlük pár milliméteres tűk állnak ki. Egy lemezen egy számjegyet formáltak a tűk. A tábor evakuációs útvonalán felfedezett bélyegzőlapok kollekcója nem teljes, egy nullás és két hármas került elő, valamint két olyan, amely hatos vagy kilences számot formált” – közölte *Elzbieta Cajzer*, a múzeum auschwitzi gyűjteményének vezetője.

Az első foglyokat 1940-ben hurcolták Auschwitzba. A rabok akkor a ruhájukra felvarrható azonosítók kaptak. Az öröket azonban összezavarta, amikor elhasznált öltözeiket meghalt társaik ruháira cserélték a még élő fogvatartottak.

A szovjet hadifoglyok mellkasára 1941 őszétől kezdtek azonosító számokat tetoválni. Ehhez fémbélyegzőket használtak, amelyekbe

cserélhető lemezeket helyeztek, ezekből emelkedtek ki az egyes számjegyeket formáló tűk. A tintába mártott bélyegző egyetlen ütésével tartósan a bőrbe rögzítették a teljes számot – írta a *Jerusalem Post*.

Az auschwitzi láger vezetősége 1942 tavaszától rendelte el, hogy a foglyok bal alkarjára tetoválják az azonosító számot. Szinte minden akkori és később érkező foglyot – a nőket is – így jelöltek meg.

Az auschwitzi volt az egyedüli koncentrációs tábor, ahol tetoválással bélyegezték meg a rabokat. Egyetlen hasonló eszköz került eddig elő, az a szentpétervári katonai múzeumban található.

„A lelet az utóbbi évek egyik legfontosabb felfedezése. Sosem hittük volna, hogy ilyen hosszú idő után előkerülhetnek még a tetováló eszközök. A hajdani rabok közül is nagyon kevesen élnek ma már, ezért az őket megjelölő számok is ritkán láthatók” – idézte a hírportál *Pjotr M. A. Cywinkit*, az Auschwitz-múzeum igazgatóját.

MTI

„MEMENTO 70”

A belvárosi Centrál Kávéház emeleti részén tartották a „Memento 70” (a kormány Civil Alap pályázatán elnyert támogatást visszatartó szövege) sajtótájékoztatóját. Az eseményen a hazai médiák képviselőin túl külföldi lapudósítók is megjelentek.

Szenthe Antónia programkoordinátor üdvözölte a résztvevőket és azt a négy szövivőt, akik a kampányt (2014 áprilisától 2015 áprilisáig) a nyilvánosság előtt képviselik: Csizmadia Tibor (Magyar Színházi Társaság), Gaborják Ádám (József Attila Kör Irodalmi Egyesület), Heisler

András (Mazsihisz) és Toronyi Zsuzsa (Magyar Zsidó Levéltár).

Megfogalmazódott a cél is: támogatásokkal, adományokkal előteremteni a programok anyagi forrását, lehetőséget adva hazai és határon túli zsidó és nem zsidó szervezeteknek, valamint magánszemélyeknek, hogy ilyen módon is kifejezésre juttassák az ügy mellé állásukat.

Csizmadia Tibor többek között elmondta: a kényszerű, de morális okokból szükséges kampány eredményeként közadakozásból valósulnak meg olyan rendezvények, melyeket igazán mindenki a sajátjának

érezhet. Őrizzük tisztaságukat – hangsúlyozta.

Gaborják Ádám a forrásteremtő tevékenységnek köszönhető programokról beszélt, mint Székely Magda költő életművének feldolgozása, az ország több színházába elvitt emlékezés, valamint a Gólem Színház formabontó darabjának színrevitele, melyet egy nem klasszikus értelemben vett szakácskönyv ihletett: haláltáborban szenvedő asszonyok egyfajta túlélési stratégiaként írták le a hazai ízeket, a családi ebédek hangulatát. A közös múlt létrehozása a jövő érdekében történik – zárta tájékoztatóját.

A Mazsihisz elnöke, Heisler András a sajtó képviselőinek kérdéseire egyebek mellett elmondta: a Mazsihisz véleménye szerint az egyházaknak együttműködési kötelezettségük van a mindenkorinakormánnyal. Több vitás kérdésben nem sikerült egyezséget kötniük a kabinettel, pedig „elementek addig a határig, ameddig elmehettek”. Így többek között megtettek mindent annak érdekében, hogy ne valósuljon meg a német megszállás áldozatainak emlékműve. Szólt arról is, hogy a „Memento 70” akciója „nem alkupozíciót nyitott”, mert a pénz visszatartása jogilag is végleges. A kormány részéről szembenézésről, felelősségvállalásról beszélnek – jegyezte meg, hozzátéve: ezek fontos nyilatkozatok, amelyeket örömmel is vesznek, de az is fontos, hogy a tettek szinkronban legyenek ezekkel a deklarációkkal.

Toronyi Zsuzsa elsőként emlékeztetett a hajdan volt „Filléres tagság”-ra: a segítség mellett fontos és tanulandó a jó ügy mögé állás is. Véleménye szerint az igazi probléma az a szellemiség, amely a közéletben jelenleg tapasztalható, s ennek következménye a Szabadság térre tervezett emlékmű és a Sorsok Háza körül kialakult vita. Ha ebből visszakozna a kormány, újragondolnák a kezdeményezésüket, de a most indított „Memento 70” program a bizalomra épül, s önmagában is érték.

A sajtótájékoztatót a programkoordinátor Bál Sém Tov mondatával zárta: „A felejtés száműzetés, az emlékezés megszabadulás.”

További információ: www.memento70.hu. Ha valaki egy általa kiválasztott programot szeretne támogatni, írjon az info@memento70.hu címre, jelölje meg vagy írja a közlemény rovatra a célprogramot. A „Memento 70” számlaszámai: HUF: 11707024-20386324 EUR: 11763842-00362887

g juli

Májustól új ügyvezető igazgató

Meghívásos pályázatot ír ki a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége a szervezet ügyvezető igazgatói posztjának betöltésére – tájékoztatta a Mazsihisz és a Budapesti Zsidó Hitközség (BZSH) együttes vezetőségi ülését követően a Mazsihisz elnöke az MTI-t.

Heisler András közölte, az ügyvezető megválasztásáig a vezetőségi ülés döntése alapján ő maga veszi át a Mazsihisz igazgatói feladatait, a BZSH-ban pedig ugyancsak az elnököt, Tordai Pétert bízták meg az ügyvezető igazgatói jogkör ellátásával.

Az új ügyvezető igazgatót várhatóan a Mazsihisz, illetve a BZSH május 22-én és 25-én megtartandó közgyűlésén választják meg – tette hozzá.

A mostani ülésre azt követően került sor, hogy Zoltai Gusztáv, aki 1991 óta töltötte be a Mazsihisz ügyvezető igazgatói tisztségét, lemondott posztjáról. A híradások szerint mentális leterheltségére hivatkozva hozta meg a döntést, ám felmerültek gazdasági indokok is.

A Mazsihisz elnöke elmondta: az ülés fontos pontja volt a Mazsihisz és a BZSH szervezeti, jogi és gazdasági átvilágítása, ami eredményes volt. Számos, a szervezetek működését jellemző anomáliára felhívta a figyelmet, amelynek nyomán lehetőség nyílik a hibák kijavítására.

Az átvilágítás kiterjedt a szervezet egészére, ám a Zsidó Múzeum liftberuházása, illetve a Kozma utcai temető körüli ügyek nem képezték az átvilágítás részét. Ugyanis ezek 2011-re datálhatóak, miközben a gazdálkodást 2012-től vizsgálták. Vagyis „hibásak” az ezzel kapcsolatos sajtóértesülések – tette hozzá.

A Mazsihisz elnöke hangsúlyozta: Zoltai Gusztáv szóban és írásban is azal indokolta döntését, hogy nem kíván a magyar közéletben dolgozni. Ugyanakkor nyilvánvalóan komplex helyzetelemzés alapján hozta meg elhatározását, sok egyéb szempontot is figyelembe véve, így korát, munkatársainak körét, a jövő feladatait és az átvilágítás esetleges eredményét.

Heisler András a Szabadság téri szobor ügyével kapcsolatban, megerősítve korábbi álláspontját, azt mondta, hogy a Mazsihisz értékközpontján közelíti meg a német megszállás áldozatai emlékművének kérdését, és nem kíván belefolylni a pártpolitikai csatározásokba. Véleménye szerint a sok tiltakozás azonban azt jelzi, hogy ez nem „zsidó ügy, hanem a magyar társadalom ügye”.

Meghalt Beer Iván

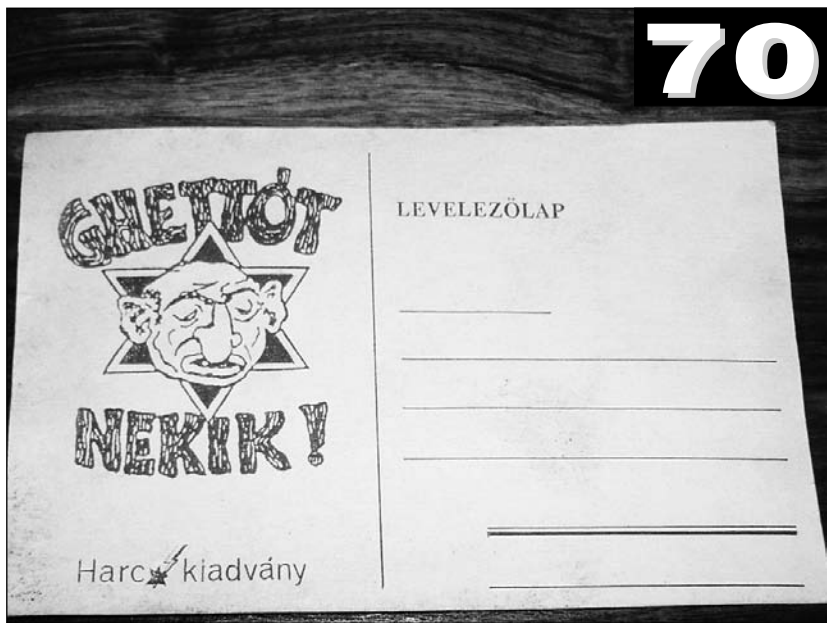
Az ORZSE tanára, a Holokauszt Bizottság elnöke és még jó néhány tisztség betöltője – volt. A rendszerváltozás után rehabilitálták a „cionista izgatás” miatt leült börtönbüntetéséért. Mások politikai karriert csináltak ennél kevesebből. Ő nem akart élni vele. Rabbi lehetett volna, mert elvégezte tanulmányait – nem engedték. Tudásával, kapcsolatteremtő képességével, műveltségével, olvasottságával – egy pesti „csikágói” bazár pultja mögött várta a vevőket...

Az ORZSE felismerte benne az „elveszett” rabbit – ott tanított haláláig. Méltatlan szenvedés után, 72 éves korában adta vissza lelkét Teremtőjének. (kép)

Körzeti kitekintő

Zugló

Mint arról többször beszámoltunk, a zsinagóga Földvári-termének földemje októberben beszakadt, így az események (bár micva), nagyobb kidosok, ünnepi műsorok eleinte a Dózsa György úti körzetben, majd a zsinagóga szűkös falai között zajlottak. A munkálatok a kerületi önkormányzat anyagi és a BZSH műszaki támogatásával peszácra elkészültek, így a szédert már a kultúrteremben tarhattuk meg, amelyet a fél évet nélkülözni kénytelen hittestvérek zsúfolásig megtöltöttek.

Aki számon tartja a kiontott vért

A szembenézés éve van. Volna. Egy német felmenő után kutatva Mezőberény városának honlapjára keveredtem. mezobereny.hu

Városunkról: kőkor, honfoglalás, tatárjárás, békési uradalom. Mohács, Rákóczi-szabadságharc, betelepítések.

Szlovák 44,5%, német 34,1%, magyar 21,4%. Három lakóközet. Észak, közép, dél. Békés egymás mellett élés.

Kulturális élet a 19. században. Orlai Petrics Soma. Szendrey Júlia és udvarlója. Polgárosodás. Szabadságharc. Lendületes fejlődés a dualizmus korában. Gyárak, üzemek.

Jellegzetes mezővárosi arculat elnyerése, iskolák, templomok épülése, és a bumm.

Súlyos veszteségek. 570 férfi esik el a különböző háborús hadszíntereken.

Ez hát a város története. A város honlapja szerint. Önkormányzata szerint. Gondoltam, ha már itt járok, beütök valamit az oldal keresőjébe.

„Nincs találat a keresett zsidó kifejezésre.”

IFJAINAK ÉS ÖREGJEINK. / ISTEN SZENT NEVE MÁRTÍRJAINAK NEVEI EZEK,

/ AKIKET 1944-BEN MEGÖL-TEK, MEGFOJTOTTAK / VAGY TÚZBEN PUSZTÍTOTTAK EL. / EMLÉKEZZÉK MEG RÖLÜK, AKI SZÁMON TARTJA / AZ ÁRTATLANUL KIONTOTT VÉRT.

Ez a szöveg persze nem a város honlapján olvasható. Ez a szöveg az Orlai Petrics Soma Gyűjtemény udvarán álló zsidó emlékművön olvasható, amit dr. Szegő István mezőberényi orvos és néhány vizsztatért munkaszolgálatos állíttatott. Az emlékművön 151 név szerepel. 151 halott.

„1911-ben a hitközség lélekszáma 218, családszám 59, adófizető tag 71. Foglalkozásuk: 30 kereskedő, 7 orvos, 4 gazdálkodó, 2 ügyvéd, 2 nagykereskedő, 2 köztisztviselő, 2 magántisztviselő, 1 tanító, 13 magánzó és 8 egyéb.

A háborúban 46-an vettek részt, közülük öten hősi halált haltak. Megemlékezésre méltó üzem Cziegler Mór szövőgyára, amely 128 munkást foglalkoztat. (Magyar Zsidó Lexikon, 1929)

Az emlékezés éve van. Volna. „Emlékezzék meg róluk, aki számon tartja az ártatlanul kiontott vért.” Az ártatlanul kiontott vért. Aki számon tartja.

Gerlőczy Márton

„Szép város Kolozsvár...” (1940)

A Mazsihisz elnöke is megdőbbsent HDKE–Veritas szerződés

Szombaton kora este érkezett a hír, hogy együttműködési megállapodást kötött a Veritas Történetkutató Intézet, valamint a Holokauszt Dokumentációs Központ és Emlékgűjtemény Közalapítvány. Az MTI szerint az együttműködési megállapodást a közalapítvány nevében Haraszi György kuratóriumi elnök, a Veritas részéről pedig Szakály Sándor főigazgató írta alá.

Tegnap estétől megszámlálhatatlan e-mailt és sms-t kapok barátaimtól. Mindenki megdöbbenését fejezi ki a Páva utcai emlékközpont és a Veritas intézet között létrejött együttműködési szerződés miatt – ezt vasárnap mondta lapunknak Heisler András, a Mazsihisz elnöke.

A történetkutató intézet közleményében azt írta, hogy a két intézmény az idén közös rendezvényekre készül. A szeptemberben rendezendő konferencián Megszállástól megszállásig címmel az 1944/45-ös évek sorsfordító eseményeit idézik

fel. A másik, október közepére tervezett konferenciát A magyar köz-igazgatás és a holokauszt címmel tartják majd a Nemzeti Köszolgálati Egyetemen együttműködve.

A felek megállapodtak abban is, hogy a jövőben közös kutatásokat végeznek, azok eredményét pedig kiadványokban teszik közzé. A 2014-re szóló megállapodás a két kutatóhely hosszú távra tervezett együttműködésének kezdetét jelenti.

Heisler András megjegyezte: azon túl, hogy Haraszi György a közalapítvány kuratóriumi elnöke, nem mellesleg a Mazsihisz intézményeként működő ORZSE tanácskezesítője.

Másik oldalról Szakály Sándor az a történész, aki a kamenyec-podolszkiji deportálást „idegenrendszeti eljárásnak” nevezte.

A Mazsihisz közgyűlési határozata érvényben van – mondta Heisler András. A határozat arra kéri a kormányt, hogy a Veritas élé-

ről távolítsák el Szakály Sándort. Haraszi cselekedete ezért a Mazsihisz részéről morálisan nem vállalható. Heisler ezért azonnal megkereste az ORZSE rektorát azzal a kéréssel, hogy „tegye meg a szükséges és lehetséges lépéseket a helyzet rendezése érdekében”.

A Mazsihisznél új korszak kezdődik – hangsúlyozta Heisler. Megszűnik az a gyakorlat, amely szerint „következmények nélkül történhetnek a dolgok”. Korábban ugyanis – folytatta – következmények nélkül le lehetett rombolni a Kozma utcai temető sírjait, eddig következmények nélkül maradt az elhíresült temetői botrány és következmények nélkül kötődtek a szervezet számára előnytelen szerződésekre.

A Páva utcai emlékközpont eddig sem működött hibátlanul, de eseménytörténeti kiállításai hitelesen mutatták be a holokauszt történetét. A Haraszi György által aláírt együttműködési szerződés komoly aggályokat kelt az emlékközpont jövőbeli működését illetően – jelentette ki Heisler András.

nol.hu / Czene Gábor

Ukrajna zsidósága

A mai Ukrajna területén már a 11. században jelentős közösség élt mind a Kijevi Nagyfejedelemségben, mind Galíciában és a Lengyel Királyság területén.

A régió egyik legnagyobb számú kisebbségeként a zsidók gyakorta voltak célpontjai pogromoknak. Leghírhedtebb ezek közül Hmelnickij kozákjainak mészárlása, melynek során a több mint ötvenezer főt számláló zsidóság legalább 1/3-át kiirtották vagy fogságba ejtették, elpusztítva ezzel becslések szerint háromszáz közösséget. Az ezt követő időszakban lépett színre Bál Sém Tov, és indult világhódító útjára a chászidizmus.

Számos chászid irányzat gyökerezik az ukrán zsidóságban.

A régió zsidóságának története igen hányattatott: az éppen aktuális kirekesztő és kiutasító rendeleteket követve hol itt, hol ott telepedtek meg. A 19. században Odessza lett az ukrainai zsidóság egyik fontos központja, ahol az antiszemita támadások és a kirekesztő törvények ellenére a lakosság 37 százaléka zsidó volt. Az Orosz Birodalom ukrán kormányzóságaiban és Galíciában élt a század első felében a kelet-európai

zsidóság 40 százaléka, mintegy 870 ezer ember.

A 19. század alkonyán Ukrajnában a harmadik legnagyobb nemzetiség volt a zsidó: másfél millióan éltek ott, és léteztek szinte kizárólag zsidók lakta városok, mint például Berdicsev. Az Ukrán Népköztársaság kikiáltása idején kitört pogromokban mintegy 100 ezer zsidót gyilkoltak meg, míg a holokauszt alatt több mint egymilliót.

A Szovjetunió összeomlásakor közel félmillió zsidó élt Ukrajnában, akiket még a 90-es években is ko-

moly diszkrimináció sújtott. Ebben az időszakban majdnem 300 ezren hagyták el az országot. A 21. század hajnalán alig több mint 100 ezer zsidó élt Ukrajnában, körülbelül a felük Kijevben. Őket számos, politikailag megosztott zsidó szervezet képviselte.

2007-ben az ukrán állam 700, a szovjet időkben elrabolt tóratekeresetet adott vissza a zsidó közösségnek. 2008-ban azzal a céllal alakult meg az Ukrán Zsidók Tanácsa, hogy egységes érdekvédelmi szervként lépjen fel a helyi zsidó közösségek képviselőiben. A zsidó közösség számának csökkenésével nem mérséklődött az antiszemitizmus, amely napjainkban is folyamatos, és komoly kihívás elé állítja az erősen asszimilálódott ukrán zsidóságot.

Mi vár az ukrán zsidókra?

Bár lassan elcsitulnak az ukrainai indulatok, a helyi zsidóság még nem lélegezhet fel. „Nincs információnk róla, hogy zsidók célponttá váltak volna, mindazonáltal továbbra is fennáll a veszély” – nyilatkozta Yaakov Bleich főrabbi a Jerusalem Postnak. „Nem tapasztaltunk támadásokat, és reméljük, az embereket alapvetően a jog és a rend érdekli, nem pedig a zavargás.” Elmondta, hogy továbbra is aggódnak a közösségek biztonsága miatt, ezért mindenkit óvatosságra intenek.

Korábbi nyilatkozatában arról beszélt, hogy a kijevi zsidó intézmények biztonságát megerősítették. A Szochnut bejelentette, hogy sürgősségi segílyt nyújt az ukrán zsidóknak a biztonsági intézkedések magas költségének fedezésére.

A kijevi tüntetések leverésére kirendelt csapatok áldozatai között van egy zsidó férfi is. Egy név nélkül nyilatkozó ukrán zsidó nő a Jerusalem Post kérdésére elmondta, hogy nagy a bizonytalanság a kijevi zsidók között, és nem érzik magukat biztonságban. Hillel Cohen, az Ukrainai Hatzalah segélyszervezet képviselője elmondta: a Maidan téren járva, „láthatóan zsidóként öltözve” sem érzett fenyegetettséget, de véleménye szerint a közeljövőben óvatosnak és figyelmesnek kell lenniük a zsidóknak.

Az ukrainai chábád közösség még ebben az időszakban is rendkívül aktív volt, sőt tovább növelte tagjainak számát. Röviddel esküvőjük után slíáchként érkezett a városba Smuli Zejger rabbi és felesége, Malka, aki a helyi chábád küldöttek lánya. Az esküvő után sokan kérdezték az ifjú párt, miért költöznek a zavargások közepette Kijevbe. „Izraelben és az Egyesült Államokban nincs ránk szükség, de Ukrajnában pozitív változást hozhatunk az emberek életébe, ezért vagyunk itt” – mondta Zejger rabbi.

Ki volt Bóhm Samu?

Egy igen régi, diófából esztergált kis pipát őrzök íróasztalfiókomban. Hajdanán anyai nagyapám tulajdonát képezte. A kis fapipa szárán apróka betűkkel a készítő „védjegye”, neve: „Bóhm esztergályos, Pápa”.

A dunántúli kisvárost, Pápát vérzivataros évszázadai alatt nemcsak jeles iskolái s azok jeles tanárai, de művelt iparosai és kereskedői révén joggal emlegették a „Dunántúl Athénjaként” országszerte.

Iparosembereink az évszázadok alatt – különösképpen a történelmi forrongásokat, háborúskodásokat követően – a helyreállítások, a növekedés, a technikai fejlesztések révén európai hírűvé tették a magyar ipart. Ugyanakkor mesterségük mellett gondot fordítottak saját művelődésükre, önképzésükre, s támogatták a magyar kultúra ügyét is. Az ország gazdaságának és polgárosodó társadalmának hajtómotorja volt a magyar iparosság a 19. században. S ennek a jeles iparosságnak szerves része volt az önzetlen magyar zsidóság. Pápának is, hiszen egykoron Magyarország egyik legnagyobb számú zsidó közössége élt itt. A fontos szerepet játszó pápai zsidó iparosok, szakemberek, kereskedők soraiból emelkedett ki Bóhm Samu (1868–1942) is.

Ha az 1929-ben megjelent, Dálnoki-Kováts Jenő országos ipartestületi igazgató neve alatt futó, „A magyar ipar almanachja” című kötetet fellapozzuk, abban számos iparosportréval találkozhatunk, köztük Bóhm Samuéval is. Innen tudható, hogy családi ereklyeként őrzött pipám készítője, Bóhm esztergályosmester Pápán, a Kossuth Lajosról elnevezett sétálóutcában, a 34. szám alatt lakott, munkálkodott; fő profiljába pedig a dohányzókészletek gyártása tartozott. Önálló kis üzeme 1883 óta állt, s mindig két segédet foglalkoztatott maga mellett. Bóhm mester nagy tiszteletnek örvendett, a helyi iparosság egyik „nesztoraként” tartották számon. A dolgos zsidó iparosmester azonban nemcsak műhelyében volt aktív. Városa közéletének, politikai életének közmegebecsülésnek örvendő, fáradhatatlan tagjaként tartották számon. Ha véleménye volt, akkor tollat ragadott, s cikkeket is írt a helyi újságba. A Pápai Hírlap 1932. évi 10. számában például „Visszatekintés a régi iparos világra” címmel vetette papírra gondolatait, melyben városa iparoságának fénykorát, dicső múltját hasonlította össze szomorú jelenével. Mindamellett a fiatal generációkat kintásra buzdította, mert szerinte övék a jobb, boldogabb jövő. Sajnos tudjuk, hogy ez a jobb, boldogabb jövő nemigen köszönhetett rájuk...

Bóhm nemcsak írásban, de élőszóban is ragyogóan ki tudta magát fejteni, kiváló szóknokként ismerték a korabeliek. Szüksége is volt erre a képességére, hiszen egy ideig a városi ipartestület elnöki tisztét töltötte be, vezette az Iparos-betegsegélyezőt, öt évtizeden át munkált önkormányzati képviselőként, tagja volt a győri kereskedelmi és iparkamarának, valamint a pápai izraelita hitközség, illetve a Lloyd Társulat vezetőségének. Munkásságát többször részesítették elismerésben. Egy alkalommal Hieronymi Károly (1836–1911) kereskedelemügyi miniszter tüntette ki; az 1936-os pápai Ünnepi Hét folyamán pedig az ipari államtitkár, a magyar alumíniumipar egyik úttörőjévé váló vitéz Petneházy Antal (1895–1973) a nyilasok személyes zaklatásáig polgármesterkedő Hamuth János (1883–1947) jelenlétében a Jókai Színházban, a zsűfólasig megtelt nézőtér előtt ötven éven túli ipari munkássága elismeréseként miniszteri elismerő oklevelet nyújtott át Bóhm Samunak.

Az egykor szebb napokat látott hajdani zsinagóga épületében 2012 nyarán készült egy kiállítás „Elfeledett szomszédaink” címmel, mely a holokauszt előtti pápai és környékbeli zsidó családok életét, arcait mutatta be. Az óriási fényképanyag közt volt az itt látható, feltehetően 1928–1929 tájékán készült családi csoportkép is, melyet többek közt a pápai születésű jeles író, Vathy Zsuzsa a Múlt és Jövő című folyóiratban megjelent tárlatismertető írásában is közölt. Sorai szerint „az álló sorban balról jobbra: Wittmann Rezső, dr. Bóhm Zoltán, felesége, Schlesinger Elza, Wittmann Ilona (W. Rezső és B. Elza lánya), Bóhm Samu felesége, Lázár Regina – aki a kép készítése idején már

nem élt, a képhez montírozta hozzá a fényképész –, Bóhm Miklós, mellette felesége, Pollák Ilona, akivel 1928 novemberében keltek egybe. A jobb szélen Bóhm Mariska férje, Bíró Géza. Elöl, bal oldalt ül Wittman Rezsóné szül. Bóhm Elza, mellette édesapja, Bóhm Samu, aki Bíró Gézánné Bóhm Mariskával fogja közre Zoltán és Elza 1923-ban született lányát, Zsuzsannát. A képen szereplő személyek közül hetet deportáltak 1944-ben Auschwitz-Birkenaubá, Miklóst pedig munkaszolgálatra vitték. Wittmann Rezsóné Bóhm Elza, Bóhm Zsuzsanna, Wittmann Ilona és Pollák Ilona jött vissza”.

Féltve őrzött régi pipám készítőjének arcát, Bóhm Samuét e kiállítási fotó segítségével láttam életemben először. A lassan kilencvenedik életéhez közelítő nagyanyám kislányként még ismerhette az idős Bóhm mestert, városi képviselőt.

Ennek a kis pipának, tárgyi emléknek, no meg a fennmaradt Bóhm-fotónak az üzenete az lehet, hogy a múltat nem lehet végképp eltörölni, az idő kútja mélységes mély ugyan, de nem nyelte el végleg az ősök, a példaadók szépséges nyomát, s ez megtartó erő lehet a jövőre nézve. Pápai születésű emberként mérhetetlenül büszke vagyok arra, hogy annyi sok-sok híres személyiség mellett – mint a Petrovicsból Pápán Petőfivé váló diák-költő, az ugyancsak itt született Rab Zsuzsa poeta, a neves antifasiszta politikus, Sulyok Dezső – volt egy Bóhm Samunk, aki kétkezi munkájával meg sokrétű várospolitikai, kezdeményező, segítő, támogató tevékenységével példaadó lehet a mának is. Milyen kedves, nemes dolog lenne, ha egykori lakóhelyét, műhelyét megjelenőné a jelen egy emléktáblával!

Kerecsényi Zoltán

Lehet, hogy csak provokáció?

Április 15-én este három maszkos férfi szórólapokat osztott szét a donyeci zsinagóga környékén. A hivatalosnak tűnő papíron az áll, hogy minden helyi zsidónak regisztráltatnia kell magát a Donyeck-i Regionális Közigazgatás épületében. Egyelőre nem tudni, hogy oroszbarát vagy ukránbarát provokációról van-e szó.

A Novosztyi Donbassza ukrán hírportál beszámolója szerint maszkos férfiak peszách ünnepén olyan szórólapokat osztogattak a donyeci zsinagóga közelében, melyen a donyeci ideiglenes, oroszbarát kormányzat arra szólítja fel őket, hogy regisztráltassák magukat.

A hivatalosnak tűnő papír szerint – melyen szerepel egy aláírás, ám nem az oroszbarát vezető, *Denisz Pusiliné* – az intézkedés arra válasz, hogy az ukrán zsidó vezetők támogatták a kijevi juntát.

A papír arra szólít minden, 16. évét betöltött zsidó származású donyeci lakost, hogy regisztráltassa magát. Ehhez be kell fizetnie 50 dollárt és be kell mutatnia az útlevelét. Aki ennek nem tesz eleget, azt azzal fenyegetik, hogy elkobozzák a vagyonát és megfosztják állampolgárságától.

A dokumentum hitelességét ugyanakkor nem tudták ellenőrizni, a közösségi médiában pedig számos találgatás megjelent azzal kapcsolatban, hogy az ukrán vagy az orosz fél érdekét szolgálhatta-e az antiszemita provokáció. Az orosz híreket gyűjtő izraeli Newsru hírportál szerint egyikre sincs bizonyíték.

atv.hu / ml

Zsidók a Krímben

Az elmúlt időszak híradásai nyomán sokunkban fölmerült a kérdés, hogy mi a zsidóság kapcsolata az Ukrajnától elszakadó Krím-félszigettel. Jelenleg mintegy 17 ezer zsidó él ott, de a történelem folyamán nagyobb zsidó közösségek is otthonra leltek ezen a szép tájon. Az ókor görög gyarmatain népes zsidó közösségek éltek Pantikapaionban (a mai Kerics), Theodosiában (a mai Feodózia) és Khersonesosban (a mai Szevasztopol). Görögül beszéltek, görög neveket viseltek, közösségeiket synagogének (görögül közösség) nevezték. Később, a középkorban, amikor a terület a zsidó vallású kazár birodalomhoz tartozott, szintén sok zsidó lakott itt. A tatár uralom alatt kisebbségi sorsba szorultak, de amikor a 18. század végén Katalin cárnő felszámolta a krími tatár államot, szóba került áttelepítésük az elhagyott vidékekre. Lengyelországban egész hitközségek jelentek, hogy „zsidó parasztok” legyenek, de csak kevés mezőgazdasági telep létesült. Az orosz polgárháborúban a fehér csapatok itt is pogromokat rendeztek, amelyeknek sok zsidó esett áldozatul. Amikor a szovjet hatalom zsidók tömegeit vitte át a kereskedelemről és más általuk improduktívnak ítélt foglalkozásokból a termelésbe, szóba került zsidó mezőgazdasági telepek létesítése a félsziget meglehetősen rossz adottságú, száraz északi részén. Még Pa-

lesztinából is voltak baloldali csoportok, amelyek idejöttek. Több kollektíva alakult a 20-as években, héber elnevezéseik (Mismár, Kadima, Tel háj, Avoda, Herut, Ahdut és Bét-lehem) tanúskodnak erről. Ezeket a telepeket a szovjet hatalom a Joint és más amerikai zsidó szervezetek pénzén hozta létre. Amikor 1927-ben Birobidzsán mellett döntöttek, leállították a krími települést, amelyet a nem zsidó lakosság különben is irigylen, rossz szemmel nézett. Ezek a telepek, amikor a második világháborúban a Krím német megszállás alá került, teljesen elpusztultak. Lakóikat, ha nem menekültek el időben, a németek legyilkolták, földjeiket velük együttműködő kozákoknak osztották ki. Viszont a háború után ismét szóba került egy zsidó köztársaság megalapítása a Krím északi részén, amelynek elnökéül állítólag Szolomon Mihoelsz nagy jid-dis színészt szemelték ki. Sajnos változott az irányvonal, Mihoelszt meggyilkolták, és szóba sem került a krími telepítés ügye.

Látjuk tehát, hogy van történelmi előzménye a zsidó jelenlétnek a Krímben. Sajnos a zavaros viszonyok jelenleg a közösség egy részét éppen a távozás gondolatára ösztönzik! Szomorú lenne, ha a zsidók olyan hosszú múlt után eltűnnének erről a földről!

Róbert Péter

BPI

Zsidó miniszterelnöke lesz Nagy-Britanniának?

Nagy-Britannia első zsidó miniszterelnöke szeretne lenni az ellenzéki brit Munkáspárt vezetője.

Ed Miliband, aki jelenleg Izraelben tartózkodik, a Daily Telegraph című tekintélyes konzervatív brit napilapnak kijelentette: kérdezték már tőle, hogy nem tekinti-e hátránynak zsidó származását, és nem tart-e attól, hogy emiatt kisebb valószínűséggel szavaznának rá a brit választók. „Abszolút nem gondolom így”, annak ellenére sem, hogy „vannak antiszemita elemek” a brit társadalomban – fogalmazott a legnagyobb baloldali brit parlamenti párt miniszterelnök-jelöltje a Telegraph ismertetése szerint.

Miliband hozzátette: sem előnynek, sem hátránynak nem tekinti zsidó származását, ugyanakkor reméli, hogy ő lesz Nagy-Britannia első zsidó miniszterelnöke, ha a Munkáspárt megnyeri az egy év múlva esedékes parlamenti választásokat. A Labour támogatottsága jelenleg megelőzi a kormányzó Konzervatív Pártét a közvélemény-kutatási adatok szerint.

Ed Milibandet – aki saját bátyjával, David Miliband volt brit külügyminiszterrel versengett a tisztségért – 2010-ben választották a Munkáspárt vezetőjévé.

A Miliband fivérek szülei az európai – anyai részről a kelet-európai – soá túlélőként telepedtek le Nagy-Britanniában. A család hatvan tagját, köztük a Miliband testvérek anyai nagyapját megölték a holokauszt idején.

A mama, a 80 esztendő Marion Kozak a lengyelországi Czeszochowában született, és lengyel családok rejtegették őt és édesanyját a náci megszállók elől, amiért David Miliband – még külügyminiszterként – hivatalos lengyelországi látogatásán külön köszönetet mondott.

Az 1994-ben elhunyt papa, Ralph Miliband – akit a brit szociológus szakma neves marxista gondolkodóként tart számon – Brüsszelben született, szintén lengyel zsidó emigránsok gyermekeként. A hitleri invázió után apjával együtt gyalog tette meg az utat a belga fővárostól a

Csatorna partjára, és onnan átkeltek Angliába, ahol menedékjogot kaptak.

Nagy-Britanniának már volt zsidó származású miniszterelnöke Benjamin Disraeli személyében, aki a viktoriánus időkben kétszer is betöltötte a kormányfői tisztséget, ám a család már a 19. század elején áttért az anglikán hitre. Ed Miliband azonban – bár magát ateistaként jellemzi – többször is hangoztatta, hogy rendkívül fontos számára zsidó önazonosságának megőrzése.

MTI

A pápa peszáchi üzenete

A római zsidó közösség főbbijája, Riccardo Di Segni táviratot kapott Ferenc pápától a peszách, a zsidó húsvét alkalmából. A főbbi jókívánságait küldte a Szentatyának a keresztény húsvétra – tájékoztat a római zsidó közösség.

Ferenc pápa a következő üzenetet küldte: „A peszách nagy ünnepének közeledtével a béke szívélyes jókívánságával fordulok Önhez és az egész római zsidó közösséghez. Az Úr erős karja által az elnyomástól való felszabadulás emléke adjon ösztönzést, hogy az irgalom, a kiengesztelődés és a testvéri közeledés gondolataival forduljunk mindazok felé, akik a modern rabszolgaság súlyától szenvednek. Gondolatban Jeruzsálem felé fordulva, amelyet hamarosan meglátogatok, kérem, kísérjenek el imáikkal. Egyben biztosítom imáimról a közösséget, és a Magasságbeli bőséges áldását kérem mindannyiukra.”

Vatikáni Rádió / (sv)

Ilyen világban élünk...

A hivatalos magyar média megemlékezett Hitler születésnapjáról...

Nem szeretnénk messzemenő következtetéseket levonni a fenti hír, az ominózus emlékmű, valamint a szélsőjobboldal választásokon elért egy-millió szavazata közötti összefüggést illetően.

Erősödő antiszemitizmus Franciaországban

Növekszik a bevándorlás Izraelbe

Vérfagyasztó videó borzolja a kedélyeket francia földön: még január végén készült, azóta kering a világhálón, de a franciák még mindig képtelenek napirendre térni fölötte. „Zsidók, Franciaország nem a tiétek!” – skandálták kormányellenes tüntetők, miközben a Marseillaise-t, a francia himnuszt énekeltek. Utóbb egy-két protestáló azzal próbálta mentesíteni magát, hogy az a szó, hogy „zsidó”, nem is hangzott el, hanem a CRIF-et emlegették, s „csak” a hangzás volt félreérthető. (A CRIF egy ernyőszervezetnek, a franciaországi zsidó intézmények képviselői tanácsának rövid neve).

A franciáknak van is okuk szomorkodásra és szégyenkezésre. A több mint kínos incidens ugyanis korántsem egyedi. Az Európai Unió Alapvető Jogok Ügynöksége szerint a francia zsidók negyven százaléka félelemben él, nem akarja nyilvánosan is zsidóként azonosítani magát, ötvenhat százalékuk számára pedig ismerős a szöveg: „a zsidóknak túl sok hatalmuk van”. Ez az adat a 2013-as esztendő történései és felmérései nyomán készült, ám idénre – bár még viszonylag az elején járunk az esztendőnek – a helyzet tovább romlott. Egyre gyakoribb a fordított náci köszöntés, amelyet Franciaország híres antiszemita humorista-komikusa, Dieudonné talált ki és népszerűsített, majd globális médiaszennyezés lett belőle, miután az egyik francia focista, Nicolas Anelka leutánozta.

A Washington Post pár héttel ezelőtt arról adott hírt, hogy növekszik a francia nyelvű zsidó közösségek lélekszáma Izraelben. „Miközben az elmúlt tíz esztendőben apadt a bevándorlás Izraelbe, Franciaország az egyetlen, amelynek zsidó polgárai egyre nagyobb számban érkeznek” – fogalmazott a washingtoni napilap. S hozzátette: tavaly háromezernél több francia telepedett le Izrael Államban, s ez – 2012-höz képest – 63 százalékos növekedés. A zsidóellenes előítéletek erősödésével folyamatosan csökken a zsidó közösségek száma és lélekszáma Franciaországban – írja az amerikai Tablet magazin. „Valaha egymilliónyi francia volt az utcán, hogy tüntessen az antiszemitizmus ellen. Most hárommilliónyian vannak a Facebookon vagy a Twitteren azok, akik támogatják Dieudonné-t” – ezt már a Huffington Postnak nyilatkozta David Tibi 44 éves párizsi fogorvos, aki mindent bezár, és távozik Franciaországból. Júniustól már Tel-Aviv egyik elővárosában lakik a családjával.

Roger Cukierman, a CRIF elnöke, még decemberben találkozott a francia államfővel, majd (a Tablet magazin tudósítása szerint) azt nyilatkozta, hogy szinte az antiszemitizmus ellenszere lehet például a cionizmusról szóló közbeszéd ritkítása; vagyis szerint nem kell olyan sokat beszélni a cionizmusról. Az Hollande-Cukierman találkozóra azon a fogadáson került sor, amelyet a CRIF megalakulásának hetvenedik évfordulója alkalmából tartottak az Elysée-palotában, azaz a köztársasági elnöki hivatalban. Ezen az ünnepségen Hollande mintegy húszperces beszédet mondott, s a többi között azt fejtegette, hogy a különbözőségek köztársasága nem is tarthatna igényt jobb alkotóelemre, mint a zsidókra. Az államfő megbecsüléséről biztosította a zsidó közösségeket, s nem mulasztotta el megjegyezni, hogy az Észak-Afrikából (a volt francia gyarmatokról) Franciaországba érkezett zsidó vallású polgárok milyen kiválóan integrálódtak a francia társadalomba. Hollande szerint ez modellértékű volt.

„A zsidók nélkül Franciaország nem lenne többé Franciaország” – fogalmazott a közelmúltban Manuel Valls. Az új francia kormányfőben a francia zsidó közösségek garanciát látnak az antiszemitizmus elleni nagyon határozott küzdelemre. Valls ugyanis egyszer arról beszélt, hogy a felesége révén örök időkre elkötelezettje Izraelnek.

Franciaország azonban nem az egyetlen olyan állam Európában, ahol szaporodik az antiszemita incidensek aránya. Hollandiában 2012 óta huszonhárom antiszemita incidens történt: náci köszöntést, gyűlöletbeszédet, fizikai erőszakot jegyzett fel az Izraellel foglalkozó, hágai központú információs és dokumentációs központ.

hetivalasz.hu / Szentendrei Lajos

Manuel Valls. Felesége révén örök időkre elkötelezettje Izraelnek...

ÉSZAK FÉNYEI ÉS A HOLOKAUSZT

A vándorkiállítás 2014. május 22-ig a budapesti TIT Stúdióban (1113 Zsombolyai u. 6.), május 23-tól 26-ig a IV. Magyar Világtalálkozón, a SYMA Rendezvényközpontban (1146 Budapest, Dózsa György út 1.) látható.

A kiállítás végéig svéd és kóser speciális ételkóstoló, ételek várják az érdeklődőket a Sajtóház éttermében (1064 Budapest, Vörösmarty u. 47/A). Az étterem az utcáról is megközelíthető.

Visszatér a Broadwayre a Hegedűs a háztetőn

2015 őszén visszatér a színpadra a Hegedűs a háztetőn, a Broadway aranykorának egyik utolsó nagy klasszikusa. Az erről szóló hírt Jeffrey Richards és Jerry Frankel producerek jelentették be.

Ez lesz az ötödik alkalom, hogy felújítják a világhírű darabot, amely Joseph Stein történetéből, Sheldon Harnick szövegével és Jerry Bock zenéjével született. A legújabb szereposztásról egyelőre nincsenek információk, az viszont már ismert, hogy Bartlett Sher rendezi és Jerome Robbins eredeti munkáját követve Hofesh Shechter koreografálja a művet.

A Sólom Aléchem jiddis nyelvű író Tóbiás, a tejesember című művéből készült Tony-díjas musical főszereplője a kis ukrán faluban, Anatevka-ban élő Tevje, a szegény ortodox zsidó tejesember, öt rebellis lány apja.

Az eredeti, 1964-ben bemutatott produkcióban Zero Mostel alakította Tevjét. A darab csaknem nyolc évig volt műsoron, később Topol, Herschel Bernardi és Jan Peerce tenor is játszotta a tejesembert. Topol volt Tevje a világhírű 1971-es filmfeldolgozásban is. A Hegedűs a háztetőn legutóbb 2004-től két éven át volt látható a Broadwayn, akkor Alfred Molina és Harvey Fierstein alakította a zsidó hagyományok ápolását mindennél fontosabbnak tartó tejesembert, aki emiatt összetűzésbe kerül lányával.

Bartlett Sher nemrég A szív hídjait állította színpadra, azelőtt pedig az Aszszonyok a teljes idegösszeomlás szélén című művet rendezte. 2008-ban Tony-díjat kapott.

MTI

IZRAELI

Több száz zsidó a Templomhegyen

A kedden kezdődött niszán hónap tiszteletére több mint 300 zsidó látogatott fel a Templomhegyre, a zsidóság legszentebb helyére (a Nyugati Fal a Templomhegy alatt áll, lényegében csupán a hegy nyugati oldalának a támogatása).

Férfiak, nők, gyerekek váraoztak türelmesen a reggeli órákban, amíg a helyszínt biztosító rendőrök utat nyitottak számukra a Templomhegyre vezető feljáratra.

Az imádkozók között különböző jesivákból érkezett fiatalok voltak, néhányan több száz kilométeres távolságról.

Nem sokkal felérkezésük után az izraeli Iszlám Mozgalom felbérelt zavargói hangos szitkokkal árasztották el az imádkozó csoportot. A rendőrök erőyes fellépése megakadályozta, hogy a fizetett rendbontók a zsidók közelébe jussanak.

A Templomhegy hívei és más, a nemzeti-vallásos közösséghez tartozó szervezetek aktivistái követelik az izraeli rendfenntartó erőktől, hogy bárhol, de főleg ünnepek alkalmával tegyék lehetővé, hogy felmehessenek a Templomhegyre, ahol több mint ezer esztendeje két muzulmán mecset áll a római légioik által 1943 évvel ezelőtt lerombolt Templom, a „Bét hámiadás” helyén.

A palesztin és az izraeli arabok erősödő ellenállást fejtenek ki zsidók – és általában a nem muzulmánok – templomhegyi jelenléte ellen, amiben ők, propagandájuk szerint, kísérletet látnak a Templom újjáépítésének szándékára, ami a mecsetek lerombolásával járna.

A második intifádát, amelyet Al-Aksza-intifádának is neveznek, a néhai Áriél Saron templomhegyi látogatása ürügyén robbantották ki 2000 szeptemberében. Az öt évig tartó arab terrorakcióknak és az izraeli megtorlásoknak 3000 arab és 1000 izraeli halottja és sok ezer, testben és lélekben megrokkant áldozata volt.

A jelenlegi szituáció, a békemegbeszélések kátyúba jutása és szinte bizonyos kudarca egy harmadik intifáda veszélyét villantja fel, amely lehetőségre az izraeli biztonsági erők felkészültek.

A robbanóöves öngyilkos merénylek dolgát szinte lehetetlenné teszi az azóta kiépült védelmifal-rendszer, amely hatékonyan kiválasztja Izraelt és a palesztin arabok által lakott területeket. A fő kockázatot ma a Gázai övezetben, Libanonban és a viszonylag távoli Iránban tárolt rakéták tízezrei jelentik, amelyek ellen mindmáig nem létezik igazán hatékony légvédelem.

Megjegyzendő, hogy a nemzeti-vallásos zsidók templomhegyi ájtatoskodását zsidó oldalon sem kíséri egyöntetű rokonszenv. A gyakran az arab álláspontot magáévá tevő baloldal ezt provokációnak tartja, míg az ultra-ortodox rabbik rituális okokból tiltják zsidóknak a Templomhegyre történő felmenetelt – egészen a Messiás megérkezéséig.

H. L.

Jógaőrület Izraelben

A jóga egyre népszerűbb Izraelben, de Ábrahám szerint az ortodoxok között még nagyon újszerűnek számít. Az ortodox zsidó Kolberg házaspár 2004-ben nyitotta meg Beit Semes-i jógastúdióját. Ez a sport szerintük nagyon jól tesz azoknak az embereknek, akik egész nap csak imádkoznak és tanulnak, és egyáltalán nem mozognak.

1997-ben Rachel Kolberg újdonsült feleség volt, és már várta az első gyermekét, amikor Tel-Avivban először elment egy jógaórára. Felszabadító élmény volt számára. A férje, Ábrahám, hamarosan szintén csatlakozott az edzésekre. „Szellemi felfrissülésre volt szükségem”, mondja, „a jóga erre tö-

kéletes volt”. Hét évvel később a házaspár megnyitotta a saját stúdióját, és elhatározták, hogy a Beit Semes-i ortodox zsidó ismerőseiket is elcsábítják a jógaórákra. Lyengar jógát tanítanak, amely alapvetően a lábgyakorlatokra épül. A tanítványaik számára külön férfi és női csoportokat hoztak létre, és lehetővé tették a számukra azt is, hogy utcai ruhában – hosszú szoknyában, ciceszben – jöjjenek az edzésekre. Rachel hozzáteszi: „Soha nem csinálunk olyan gyakorlatokat, amelyek ellentmondanak a vallási szokásoknak, nem mantrázunk, nem kántálunk jógázás közben.”

Kolbergék jógastúdiójában minden héten közel százan edzenek. A részt vevő nők és férfiak aránya: három a kettőhöz.

akibic.hu

SZÍNES

Ráv James Bond a Moszadnál

A vallásos munkavállalók megnövekedett száma miatt már főállású rabbist alkalmaz az izraeli titkosszolgálat, a Moszad – tudatta a Mááriv című napilap. A vallásos ügynökök olyan kérdésekben kérnek tanácsokat, mint a szombati munkavégzési tilalom ügye vagy a kóser étkezési szabályok betartása bizonyos körülmények között.

Az utóbbi években fontos személyiséggé vált rabbi a hírszerző ügynökség központjában szolgál és hozza határozatait bonyolult, a titkos feladatok elvégzésénél adódó ügyekben a zsidó vallási jog alapján – írta a lap.

„Régen a hadsereg volt főbbja, Aviháj Roncki tábornok segített a terpen dolgozó ügynököknek, de ma már a Moszad saját rabbija válaszolja meg kérdéseinket” – mesélte egy régi dolgozó.

„Nem csak kóseriségi problémák merülnek fel, olykor távoli helyeken kell tisztáznunk bizonyos vallási kérdéseket, ítéleteket kell kapnunk adott akciókkal kapcsolatban” – tette hozzá.

A rabbi elé kerülnek az étkezéssel kapcsolatos kérdések az ellenséges országokban, vagy hogy szombaton miféle akciókban vehetnek részt, és mit tilt a vallás.

A Moszad rabbijának nevét nem szabad nyilvánosságra hozni. Korábban a hírszerzésnél és a fegyveres erőknél szolgálóknak vallásos szolgáltatásokat nyújtó, úgynevezett katonai rabbinátusban dolgozott. Eleinte nem akarta elvállalni ezt a feladatot, de miután a munkához több rabbi áldását adta, kötélnék állt.

„Minden egyes kérdés mögött egy ember hite áll, és döntéseket kell hozni a válaszokhoz” – mondta a lapnak nyilatkozó egyik Moszad-ügynök. A szervezet saját rabbija a súlyos felelősséget megosztja még egy vallási szaktekinéllyel, aki a katonai rabbinátuson dolgozva, minden héten egy napon át szakvéleményével az ügynökök rendelkezésére áll.

MTI

Skajach, Peresz elnök úr!

A legtöbb embernek tartott online kurzust állampolgári ismeretekből Simon Peresz izraeli államfő, ezzel Guinness-rekorder lett, írja az MTI. A 90 éves politikusnak, aki 1994-ben a Nobel-békedíjat is megkapta, ez már a sokadik díja.

Marco Frigatti, a Guinness-rekordok képviselője elmondta, hogy a csütörtöki kurzuson mintegy 9 ezer diák vett részt országshoz. Elmondása szerint azért tetszett nekik az új rekordkategória, mert „kombinálja az állampolgári ismereteket, a technológiát és egy tanárt, aki látta az országot a kezdetektől egészen napjainkig”.

Peresz előrehaladott kora ellenére sűrű napirendet tart, tartja a lépést a legújabb technológiával, használja a közösségi médiát és támogatja a high-tech iparágakat.

Megbízólevél- és szigetátadás Peresznek

Szigetet ajándékozna Mikronézia az izraeli elnöknek – legalábbis ezt a meglepő ajánlatot tette az Israel Today internetes újság szerint az óceániai szigetcsoport újdonsült izraeli nagykövete Simon Peresz államfőnek, amikor a napokban átadta megbízólevelét.

A nagykövet – mint arról az újság beszámolt – a protokolláris esemény során több alkalommal is formát bontott. Egyrészt eltért az ilyenkor hagyományosnak számító – „Megtiszteltetés számomra, hogy átadhatom megbízólevelemet Önnek” – szövegtől, és helyett már a bevezetőben méltatta Peresz és Izrael érdemeit.

Ezenkívül – feltehetőleg a fogadó ország diplomáciai illetékeseinek tudtával – protokollt szegett azzal is, hogy mindezt anyanyelvén mondta el. Rövid beszédében Asterio R. Takesy kijelentette: kis országot képvisel, amely ugyanakkor Izrael nagy barátja. Emlékeztetett arra is, hogy Mikronézia fenntartás nélkül támogatta Izraelt a különböző nemzetközi fórumokon, és – mint hozzátette – a jövőben is ezt kívánja tenni.

Az izraeli újság szerint az igazi csattanó azonban ezután következett. A nagykövet ugyanis Simon Peresznek ajándékként felajánlotta Mikronézia 667 apró szigetének egyikét.

A Csendes-óceán nyugati részén fekvő Mikronézia mindössze négy helyen rendelkezik nagykövettel, mégpedig az Egyesült Államokban, az ENSZ-ben, Tokióban és Pápua-Új-Guineában. Takesy – mint a tudósításból kitűnt – egyfajta diplomáciai „jolly joker” lehet, országát ugyanis főállásban az Egyesült Államokban képviseli, de felelős Izraelért és Európáért is.

MTI

Fapadossal Izraelbe

Elindította budapesti járatait az UP, az izraeli El Al légitársaság diszkont modellben működő részlege.

A légitársaság a nyári menetrendi időszakra több gépet állított forgalomba, napi két járatot üzemeltetnek szombat kivételével, így hetente 12 járat közlekedik majd Budapest és Tel-Aviv – Ben Gurion repülőtér között.

Várad János, az El Al magyarországi vezetője a járatnyitó sajtótájékoztatón azt mondta, a légitársaság, az útvonal és a Budapest Airport is „jobban teljesít”, idén az első negyedévben 16 százalékkal több utast szállítottak az előző évihez képest, viszont az átlagos jegyárak 20 százalékkal csökkentek. Tavaly egész évben 27 százalékkal több vendégéjszakát töltöttek el izraeli utasok a magyar szállodákban, és az Izraelbe látogató magyar utasok száma 38 százalékkal emelkedett, elérte a 11 ezret.

Hangsúlyozta: az UP nem leányvállalat vagy külön cég, hanem egy márka, amely az El Al része, de diszkont formában működik. A gépeket 180 székesre rendezték be, és egyes szolgáltatásokért fizetni kell, viszont biztosítják az átszállást, központi repülőtereket használnak, és az El Al személyzete szolgálja ki a járatokat.

Az előző évben a vezérigazgató elmondása szerint 624 járatot közlekedtettek, erre az évre 852 járatot terveznek, 37 százalékkal többet, így a tavalyi 74 ezerről 125 ezerre nőhet az utasszámuk, idei kapacitásaik 77 százalékát már lekötötték.

Jost Lammers, a Budapest Airport vezérigazgatója azt mondta, nagy megtiszteltetés volt a ferihegyi repülőtérnek, hogy az első között választotta ki az El Al új márkájának bevezetéséhez, és bízott benne, hogy a járat minden előzetes elvárást teljesíteni fog.

Az El Al a budapesti UP járat bevezetésével egy időben Berlinbe, Prágába, Kijevbe és Lárnakára indította el a diszkont formában működő járatokat.

MTI

(Fotó: Illés Tibor/MTI)

MAGÉN ISTVÁN

Olvasónapló

Izrael Állam története (13.)

A történész szerint a jom kippuri háború utolsó hadművelete volt a Suez városa ellen intézett támadás, melyet az egyiptomiak visszavertek, és nyolcvan izraeli katona meghalt. A főhadiszálláson többen hangoztatták, hogy a háborút még egy napig folytatni kellene, és erőteljesen megverni Egyiptomot. 1973. október 24-én, reggel 7 órakor az izraeli katonai rádió bejelentette, hogy Izrael és Egyiptom között újabb tűzszüneti megállapodás jött létre, mely azonnal életbe lép. Déli 1 órakor a rádió közölte, hogy a tűzszünet még tart, és hogy a csatorna mindkét partján bekerített egyiptomi hadseregek „egyszerűen széthullanak”, megadják magukat, vagy mindenüket hátrahagyva menekülnek. Este hat óra előtt pár perccel a háború kezdete óta elrendelt elsőfokú készültségben feloldották. Izrael utcáin, intézményeiben, lakásaiban ismét kigyulladtak a lámpák.

Az elterjedt viccek és anekdoták dacára Izrael jól képzett, kiválóan felszerelt, harcias és bosszúvágyó ellenségeket győzött le. Izraelnek az ellene összefogó koalíció felett aratott totális győzelme a világ bármely katonai nagyhatalmának dicsőségére válhatott volna. A veszteségek azonban súlyosak voltak. A Golán-fennsíkron lezajlott harcok szíriai áldozatainak száma a Martin Gilbert könyvében olvasható adatok szerint 3500 fő volt, ezzel szemben az izraeliek 722 katonát veszítettek. Ugyanitt olvasható, hogy a szíriaiak 1150 tankot veszítettek, a jordániaiak 50-et, az irakiak 100-at. Az összes kilőtt tank egyharmada kiégett roncs lett, de 867 tankot ki lehetett javítani és újra harcba lehetett állítani. Ugyanott, a Golánon, mindössze 100 izraeli tank vált teljesen harcképtelenné, 250-et megjavítottak, ezek egy része azonnal harcba indult. Az izraeli katonai veszteség mindkét fronton, földön, levegőben és vízben 2522 katona volt. Ez a szám legalább háromszorosa volt a hatnapos háborúban bekövetkezett veszteségeknek. Amikor ez a szám kitudódott, gyászfátyol borult Izraelre. (A háború utáni hetekben az elesett zsidó halottak számát csak 1500 körülre becsülték, és a közvélemény szemében még ez is iszonyúan magasnak találtattott.) Családok tömegeit érte veszteség, jól ismert és szeretett arcok tűntek el közösségekből, baráti körökből, lakónegyedekből. Iskolások veszítették el tanáraikat, sok háborút végigharcolt veterán szülők a fiaikat. „Ez volt az első olyan háborúnk, melyben apák és fiúk vállvetve harcoltak” – mondta Jigáel Jadin tábornok, a világhírű régészprofesszor.

A háború utáni hetekben izraeli katonalányok felkeresték az árván maradt, megcsonkult családokat, átadták az elesettek személyes tárgyait, katonaszákjait. Szárá Oren kato-

nalány, a tizenkilenc esztendőes tiszt később elmesélte, hogy az egyik katona felesége azután szülte meg a gyermekét, hogy férje harc közben hősi halált halt.

Az októberi háború egyik legsúlyosabb következménye az volt, hogy Izraelnek az Egyesült Államoktól való függése egyre világosabbá vált. A háború gazdaságilag is romba döntötte Izraelt, mivel az ország egy teljes évi nemzeti jövedelmét emésztette fel. Egyetlen lehetősége maradt, az, hogy Amerika gazdasági segítségére támaszkodjon. Tény, hogy Izrael az évi 3000 millió dolláros támogatottsággal az amerikai gazdasági segélyek legnagyobb haszonélvezője lett. A hatnapos háború után a kommunista tömb országai, most pedig az ún. harmadik világ országai szakították meg a diplomáciai kapcsolatokat Izraellel, éppen azok az országok, melyeknek támogatásába, fejlesztésébe Izrael oly sok munkát fektetett, elmaradott afrikai és ázsiai országok, melyeknek Izrael gazdasági, katonai, egészségügyi, oktatási segítséget nyújtott, azon erkölcsi parancstól vezérelve, hogy „Izrael megosztja nemzetépítő tapasztalatait a többi új nemzettel” – írja Martin Gilbert.

A háború következménye volt az is, hogy bár Izrael látványos katonai győzelmet aratott, Egyiptom viszonylagos katonai sikerei, átkelésük a csatornán, a legyőzhetetlennek hitt Bár-Lév-vonal áttörése, visszaadta Egyiptom becsületét, hiszen sokak szerint a háború célja is ez volt: önigazoló küzdelem.

Ebben a háborúban olyanok is harcoltak, akik már a hatnapos háborút is végigküzdötték. A katonák között sok tízezren voltak az 1948-as, az 1956-os és az 1967-es háború veteránjainak fiaai. Bár Izrael háborúi más háborúkhöz képest – kizárólag az ország elsőprő katonai erejének köszönhetően – viszonylag rövid ideig tartottak, az elszennvedett borzalmak, a lelki és fizikai megterhelések nyomot hagytak az emberekben, nemcsak a katonákban, az otthon maradtakban is. A háború utáni években az izraeli társadalom elviselhetetlenül nehéz, feszült, bármely pillanatban kirobbanni kész lelki válságba került. Ehhez még csak hozzájárult a bevándorlók nagy tömege, a rossz gazdasági helyzet, a napról napra magasabb infláció, mely a nyolcvanas évekre már elérte az 500 százalékot. Mindennek függvényében Izrael, hogy az újabb háborút elkerülje, a béke reményében virágzó, megművelt, gyönyörű lakóépületekkel, ipari létesítményekkel rendelkező területeket adott vissza Egyiptomnak, mint például a Sínai-félszigeten fekvő új települést, a könnyűiparáról híres Jamaitot, ahol az izraeli katonánaknak fegyvertelen zsidó telepesekkel kellett megütközniük.

Egy izraeli feleség írja emlékirataiban: „Az egyik következménye an-

nak, amit Júda, a férjem a Sínai-félszigeten átélt, átmeneti süketsége volt... (...) A következő években valami iszonyú, szokatlan, magas hang tört fel éjszakánként mellettem az ágyból. Júda hangja, mely egyébként mély és tempós volt, (...) nyüszítve jajongott, görcsösen rugdalódzott, láthatóan szabadulni próbált valami borzalomtól, mely éjszakánként a mellére nehezedett. Amikor egyszer iszonyú álmából felébredtem, elmondta, mi nyomasztja. A Sínai-félszigeten egy sátorban lakott egy fiatal tartalékoskal, aki néhány nappal a háború kitörése előtt nősült. Egy napon kilépett a sátorból, és egy akna darabokra tépte. Júda az egység rabbijával összeszedte a fiatal férfi testének maradványait, és néhány napig tábori ágya alatt őrizve azokat, együtt lakott a nejlonszátkba gyűjtött testrészekkel, mert túl erős volt a tüzezségi tűz, és nem tudták a többi halottal együtt hátraküldeni.”

A háború befejezése után az izraeli csapatok még hat hétig a csatorna nyugati oldalán állomásoztak. Ez fenygetést és megaláztatást jelentett a legnagyobb arab országnak, Egyiptomnak. Izrael azonban egyelőre sem az egyiptomi, sem a szíriai frontról nem vonult vissza. Az arabok és nemzetközi támogatóik minden területen teljes visszavonulást követeltek. A „világ” álszent, Janus-arcú politikusai „a tartós közel-keleti béke megteremtésének érdekében” szintén teljes visszavonulást vártak el Izraeltől.

Az izraeliek tudták, hogy nem utasíthatják el a kompromisszumokat. Golda Meir véleménye szilárd volt abban, hogy mit nem szabad visszaadni. „Nem hagyjuk el a Golánt – mondta december 29-én –, nem osztjuk fel Jeruzsálemet, nem adjuk vissza Sarmel-Seiket, és nem egyezünk bele abba, hogy a határ Natánjától tizennyolc kilométerre legyen – mondta, majd nyomatékosan hozzátette: de ha zsidó államot akarunk, akkor kompromisszumot kell kötnünk!”

A helyzet megosztotta Izrael lakosságát. Egyiptom és Jordánia azzal a feltétellel egyezett bele, hogy elmegy a genfi békekonferenciára, ha nem kell Izraellel közvetlenül tárgyalnia. Izrael azt a feltételt szabtta a Szíriával való tárgyaláshoz, hogy kézbe kapja a szíriai fogságba esett izraeli katonák névsorát. Izraeli családok százaai a legszörnyűbb aggodalmak között éltek napjaikat fogságba esett fiaik sorát illetően. Szíria azonban nem óhajtott részt venni a tárgyalásokon. Az arabok nem akartak egy asztalhoz ülni Izraellel. Amikor a békátárgyalások megkezdődtek, a delegátusok hatszögletűre rendezett, különálló asztaloknál foglaltak helyet, és egy asztalt üresen hagytak Szíriának. Töretlen maradt az arab országok Izrael-ellenes gyűlölete, melyet minden fórumon kifejezni óhajtottak.

A modern Izrael története az eltöklélt, mindenre elszánt, céltudatos emberek története, de egyben a kompromisszumoké is. A bibliai iratokban megszövegezett hitvallást a mindennapi élet megnyilatkozásaira redukálja. Túl közel vagyunk hozzá, hogy észrevegyük, a történetek, az elbeszélések radikalizmusa és egyszerűsége valamiféle prófécia, mely a bölcsesség és a költészet különös, archaikus összjátékából jön létre. (folytatjuk)

A peszáchi takarítás után a cédulákat az Olajfák hegyén temetik el

BUDAPESTI AUT. ORTH. ISZRAELITA HITKÖZSEG

828. 1925. sz.

73

Szigoru utasítás templomainkat látogató
hölgyközönségéhez!

Az istentiszteleten
ujjak nélküli és kivágott ruhákban megjelenni tilos!

Az ez ellen vétő hölgyeket minden kimélet nélkül nemcsak el fogjuk a templomból távolítani, hanem azonfelül az imaszék használatától el fogjuk tiltani, mert az imaszék használati joga – még ha örökáron vették is – csak azokat illeti meg, akik a templomrendet betartják.

Az előjáróság.

שמענו פקודותינו אין דאס דאמטנפליקס אעלבעם
אונזערע סינאגאגן בעזכט!

דאס איז שטראנסטנס פריבאטן מיט איםגעשטענען
קליידערן אדער אין קורצען ערבעלן אין דער סינאגאג
צו א ערשטען.

דאסן דע וך נעמן דיער פריאדענע פרינדיקן ווערען
ניכט נור אים דער סינאגאגן שאונטלאזן ענטפערען
אונזערן דאס ווער אונזן איד דען בעניטענע דעם בעניטענעם
פערבאטען וועל דאס בעניטענענע דעם בעניטענעם נור דעם
ווערען נאכדעם דער דע סינאגאגאדענע אינעלעם ווען דאס דע
איד אים איינעם ווערע דאנערס.

דער געטיינדע פארשטאנד.

Peresz Kínában

Izrael erősíteni akarja kapcsolatát Kínával, amely a világ második legnagyobb gazdasága és Ázsia regionális nagyhatalma – jelentette ki *Simon Peresz* államfő, aki hivatalos látogatásra érkezett Pekingbe.

Pereszt *Hszi Csin-ping* kínai államfő hívta meg. Peresz indulása előtt hivatalos mikrobloggerfiókot nyitott a „kínai twitteren”, ahol üdvözlésképpen a „Salom, kínai barátaim” mondattal jelentkezett be. Rövid időn belül 50 ezer körüli nőtt a követőinek száma.

Peresz személyében több mint tíz éve most látogat először izraeli elnök Kínába. A megbeszéléseken érinteni fogják a két ország közötti tudományos-technológiai együttműködés lehetőségeit, és minden bizonnyal téma lesz a palesztin és az iráni kérdés is. Peking mind a palesztinokkal, mind Iránnal köztudottan jó kapcsolatot ápol. A Jerusalem Post című izraeli lap szerint a felek a terrorizmus kérdésében is közös nevezőt keresnek.

Az együttműködés előmozdítása érdekében tavaly májusban *Benjámin Netanjahu* kormányfő járt Kínában – akinek a jelenlétében 400 millió dolláros kereskedelmi megállapodást írtak alá –, decemberben pedig a kínai külügyminiszter kereste fel a zsidó államot. Az együttműködés lehetséges területei között említették a kereskedelmet, a vízkezelést, az egészségügyet, a mezőgazdaságot és a zöld energiát.

Kína és Izrael 1992 januárjában létesített egymással diplomáciai kapcsolatot, és fokozatosan javuló viszonyuk kiemelkedő állomásának tartották *Csiang Cö-min* elnök és pártfőtítkárr 2000. évi látogatását Izraelben. Kínát eddig összesen négy izraeli elnök és három kormányfő kereste fel.

A kétoldalú kereskedelmi forgalom 8 milliárd dollár körül van, a nem túl távoli jövőben ezt 10 milliárdra kívánják növelni. A fejlődés ütemét kifejezi, hogy 2013-ban két nap kereskedelmi forgalmának értéke megegyezett az 1992-es év teljes forgalmával.

Kínát és a zsidó államot összeköti, hogy az 1930-as évek végétől zsidók tízezrei érkeztek Kínába az üldöztetés elől, és telepedtek le. Netanjahu Sanghajban fel is kereste az egykori sanghaji zsidó közösség Ohel Moshe zsinagógáját, a sanghaji zsidó menekültek múzeumát. Hangsúlyosan méltatta a befogadó kínai közösséget.

A cári Oroszország 19. század végi, 20. század eleji pogromjai miatt otthonukat elhagyó zsidók egyik célállomása az északkelet-kínai Harpin volt. 1902 végén még csak 300-an éltek ott, de végül több mint 20 ezren találtak a városban menedékre. *Ehud Olmert* volt izraeli miniszterelnök nagyapja Harpinban halt meg, szülei a városban születtek.

MTI

Izraeli géppel utazik a pápa

Május 26-án különjáratral szállítja haza Ferenc pápát és delegációját az E1 A1 légitársaság. A Tel-Avivból Rómába közlekedő Boeing 777-es a Vatikán logóját viseli majd.

A pápa történelmi látogatásának méltó lezárása lesz ez a felajánlás, amelyre nagyon büszke a légitársaság. Minden létező előkészületet megtesznek a különleges utasok minél magasabb színvonalú kiszolgálásáért, így például külön fedélzeti személyzet repül majd a járaton.

A pápával 30 egyházi személy és 70 újságíró utazik majd együtt, a speciális személyzet tagjait már kiválasztották.

A nemzeti légitársaság, amely zarándokok ezreit szállítja Izraelbe egész éven át a világ minden tájáról, bízik benne, hogy a pápa látogatása további utazókat csábít majd Izraelbe ebben az időszakban.

travelo.hu

APRÓHIRDETÉS

VEGYES

Újlipótvárosban garzonlakás turisták-nak kiadó. Tel.: 226-4109.

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő–szerda 15–16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogorrögzítés minimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. Telefon: 320-4778. www.drviragden-tal.hu és www.mini-implantatum.hu

Manikűr, pedikűr. Hívásra házhoz megyek. 06-20-551-4580.

Otthoni szakápolást vállalunk Budapest területén, szükség esetén egyedi szakorvosi ellátással és gyógyászati segédeszközök helyszíni telepítésével. Együttműködünk a háziorvossal, kórházi szakorvosokkal. Kóser étkeztetést is biztosítunk. Szakmai működési engedéllyel és felelősségbiztosítással rendelkezünk. Tartós megrendelés esetén árkedvezményt adunk. E-mail cím: alarmcentrum@alarmcentrum.hu, 24 órás telefon: +36-30-443-1016.

Bp. XIII. ker., Tátra utcában kiadó egy 59 m²-es, kétszobás, távfűtéses lakás. Érdeklődni lehet: munkaidőben a 06-30-217-3460 telefonon.

Tóthné Hűvös Katalin fogtechnikus mester. Fogsorok, hidak készítése, javítása soron kívül. Fogszabályozó, fogféhéritő. Fogászati háttér biztosított. Szolid árak. Mozgáskorlátozottakhoz házhoz megyünk. Hétvégi ügyelet. 1013 Bp., Krisztina krt. 51. fszt. 1. Déli pályaudvarhoz közel. 06-30-222-3016, 06-1-356-9372.

Licites eljárással eladó ingatlanok!

Bp. III., Czetz János u. 67. sz. alatt 30 m²-es garázs. Kiköltési ár: 2 000 000 Ft.

Gyömrőn 730,35 m²-es kastély 9398 m²-es telekkel és 9758 m²-es kerttel. Kiköltési ár: 95 000 000 Ft.

Balatonkenesén közmű nélküli, 604 m²-es telek. Kiköltési ár: 3 900 000 Ft.

Balatonkenesén közmű nélküli, 603 m²-es telek. Kiköltési ár: 3 860 000 Ft.

Balatonkenesén közmű nélküli, 620 m²-es telek. Kiköltési ár: 4 000 000 Ft.

Sárbogárd, Ady Endre úton 38 m²-es, egyszobás, komfortos öröklakás. Kiköltési ár: 3 900 000 Ft.

Göd, Teleki Pál utcában 535 m²-es telken 53 m²-es, kétszobás, összközműves, telkes lakóingatlan melléképülettel (9,4 m²). Kiköltési ár: 12 000 000 Ft.

Az ingatlanokról a 30-355-9541 vagy a 30-217-3460 telefonszámon lehet érdeklődni munkaidőben.

Gyere velünk önkéntesnek Izraelbe polgári munkára! Programunk foly-

tatódik! Csoportok indulnak: május 11.–június 1., június 8.–29., illetve augusztus 24.–szeptember 14. Jelentkezés: Deutsch János, 06-20-233-8454, ljano@freemail.hu, illetve keddenként 16–17 óra között az Izraeli Kulturális Központban.

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, könyvnyomtatás, névjegykészítés a Mammut I.-ben, a II., VI., IX. kerületekben. Messenger Miklós, 06-20-934-9523, www.rcontact.hu

Társasházak közös képviseletét műszaki háttérrel (kőműves, festés), padlások, pincék, lépcsőházak takarítását vállalom. 06-70-216-0234.

Középkorú, széles látókörű, megbízható és leinformálható hölgy gyermekfelügyeletet, idősgondozást vállal, háztartásban igény szerint segítséget nyújt. További érdeklődés az esti órákban a 06-30-294-5434-es telefonszámon lehetséges.

Eladó XIII., Visegrádi utcában, a metrótól és a piactól 2 percre, szép, déli fekvésű téglaházban 81 m²-es, IV. emeleti, egyedi fűtésű, kétszobás, személyzetis, utcai lakás. 06-30-273-7220.

Idős ember gondozását, felügyeletét vállalom nappal vagy 24 órában Budapest. Minden megoldás érdekel. Leinformálható (előző családnál eltöltött 3 év Újlipótvárosban). 06-30-989-4398.

Órajavítás, antik órák teljes restaurálása, esetleg oda-vissza szállítással. Órák, elemek, csatok, óraszíjak (erős csuklóra is) nagy választékban. Tel.: 06-70-505-5620, napközben. VII., Garay–Murányi u. sarok, a Garay térnél. Jung Péter. Web: www.jungoras.hu

Vital-Lux-Dentál Fogtechnika. Négy generáció óta. Allergiamentes biofogor-sor-készítés, javítás, kerámiahidak, cirkonpótlások, harapásemelő, fogféhéritő sín készítése. Telefon: +36-70-272-4217, web: www.fogsor.eu

Budapecsten, a Dohány utcában 11+3 m²-es iroda eladó. + 36-20-935-4867.

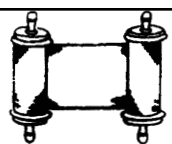
Budapest belvárosában üdüljön fél áron. +36-20-935-4867.

Víz-, gáz-, fűtésszerelés, lakásfelújítás. Farkas Zsolt, 06-30-381-0672.

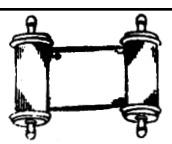
Mártír-istentiszteletek 2014

Május 15. Battonya	11.00	Fő tér
Május 18. Egyek Csömör	11.00 10.00	Temető Temető
Május 25. Baja Mosonmagyaróvár Nagykanizsa Szarvas	11.00 14.00 10.30 10.00	Ady E. könyvtár Emlékműavatás Zsinagóga Temető
Június 1. Devecser Pásztó	11.00 10.00 10.30 11.00 14.00 10.30 12.00	Temető Zsinagógafal Emlékmű Temető Temető Zsinagóga Temető
Június 8. Eger Kecskemét Kiskunhalas Révkomárom	14.00 14.30 11.00 10.30	Temető Temető Zsinagóga Temető
Június 15. Esztergom Gyöngyös Kápolnásnyék Tata Nyíregyháza	11.00 11.00 16.00 10.00 10.00 11.00 11.00 11.00	Temető Temető Temető Temető Holokauszt-emlékmű Temető Temető Temető
Június 22. Balassagyarmat Dunaföldvár Kiskőrös Kecel Soltvadkert Miskolc Nagykátá Salgótarján	11.00 11.00 11.00 15.00 11.00 11.00 11.00 11.00	Temető Temető Temető Frankel-zsinagóga Temető Temető Temető Temető
Június 24. Vác	10.00	Temető
Június 29. Békéscsaba Dombóvár Győr Gyula Hódmezővásárhely	15.00 14.00 14.00 12.00 16.30 17.30 10.00 10.00 10.00 11.00 11.30 10.00	Temető Temető Temető Temető Temető Zsinagóga Temető Holokauszt-emlékmű Zsinagóga Zsinagóga Zsinagóga Temető
Kaposvár Szeged	10.00 10.00 11.00	Temető Temető Holokauszt-emlékmű Zsinagóga
Szolnok Veszprém	11.30 10.00	Zsinagóga Temető
Július 6. Sárbogárd Jászberény Karcag Nagykőrös Pápa Pécs Szombathely	16.00 11.00 11.00 11.00 11.30 10.30 10.30 10.00	Temető Temető Zsinagóga és temető Zsinagóga Zsinagóga Zsinagóga Fő tér emlékműavatás, majd zsinagóga Volt gettó Temető Temető
Tapolca	10.30 14.00 15.00	Művészetek Háza, volt zsinagóga
Cegléd Július 13. Sopron Soroksár Pesterzsébet Csepel Szekszárd	11.00 9.30 10.15 11.30 10.30	Temető Temető Temető Temető Művészetek Háza, volt zsinagóga
Július 20. Újpest, Rákospalota	18.00	Zsinagóga

A további időpontokat folyamatosan közzük. Kérjük olvasóinkat, hogy az időpontokat, helyszíneket rendszeresen kísérjék figyelemmel, mert változás lehetséges!

IMÁIDÓK

Templomok	Péntek este Máj. 2.	Szombat reggel Máj. 3.	Péntek este Máj. 9.	Szombat reggel Máj. 10.
Dohány Frankel L. út 49. Hegedűs Gy. u. 3. Vasvári P. u. 5. (Iubavicsi) Thököly út 83. Hunyadi tér 3. Bethlen tér 2. Nagyfuvaros u. 4. Rabbiképző-ORZSE (Scheiber S. u. 2.) Kazinczy u. 27. Alma u. 2. Kórház (Amerikai u. 53.) Páva u. 39. Dózsa Gy. út 55. Berzeviczy u. 8. Károli G. tér 5. Visegrádi u. 3. Desszefly u. 23. Teleki tér 22. (szefárd) Pesterzsébet (Zamárdi u. 7.)	18.00 18.30 19.30 19.30 18.30 19.00 19.15 19.00 18.00 19.50 16.30 17.30 18.00 19.00 18.00 18.00 19.50 18.00	9.30 10.00 9.30 9.00 9.00 9.00 9.30 8.00 9.00 8.45 7.30 9.30 9.00 9.00 9.00 9.00 9.00 8.45	18.00 18.30 20.00 18.30 19.00 19.15 19.00 20.00 18.00	9.30 10.00 9.30 9.00 9.00 9.30 8.00 8.45
Vác (Eötvös u. 3.) Kecskemét (Nagykőrösi út 5.) Székesfehérvár (Várkörút 19.) Győr (Kossuth L. u. 5.) Szeged (Gutenberg u. 20.) Debrecen (Páti u. 4.) Nyíregyháza (Mártírok tere 6.) Miskolc (Kazinczy u. 7.) Pécs (Füredő u. 1.) Kiskunhalas (Petőfi u. 1.) Szombathely Kaposvár (Berzsenyi u. 14.) Nagykanizsa (Fő u. 6.) Keszthely (Kossuth L. u. 20.) Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	18.00 18.00 18.10 18.00 18.00 19.50 19.50 18.00 18.30 18.00 18.00 18.00 18.00 18.00 18.00 18.00	9.00 9.00 8.00 8.00 8.00 8.00 10.30	18.00 18.00 18.10 18.00 18.00 19.50 19.50 18.00 18.30 18.00 18.00 18.00 18.00 18.00 18.00	9.00 9.00 8.00 8.00 10.30
Május 2. péntek	Ijjár 2.	Gyertyagyújtás: 7.38		
Május 3. szombat	Ijjár 3.	Szombat kimenetele: 8.50		
Május 5. hétfő	Ijjár 5.	Jom házikáron		
Május 6. kedd	Ijjár 6.	Jom haácmáut		
Május 9. péntek	Ijjár 9.	Gyertyagyújtás: 7.47		
Május 10. szombat	Ijjár 10.	Szombat kimenetele: 9.01		

N A P T Á R

Programajánlat

MÁJUS

Generációk Klubja
(VI. ker., Hunyadi tér 3. félemelet)

12.: A Zsidó Múzeum kurátora,

Rusznák Rita beszél aktuális és tervezett kiállításokról.

19.: Breuer Péter Közel-Kelet-szakértő tart előadást.

26.: A zongoránál a játékon túl zeneelmélet, zenetörténet témában **Fűzy Gábor.**

A Veszprémi Zsidó Örökségi Alapítvány köszönetet mond mindazoknak, akik a 2012. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át az alapítvány mint közhasznú tevékenységet folytató szervezet részére felajánlották. Az így kapott 11 287 Ft-ot a veszprémi kulturális örökség védelme alatt álló zsidótemető gondozására használtuk fel, a kuratórium döntése alapján. Egyúttal megköszönjük mindazoknak, akik az elmúlt években alapítványunknak adták az 1%-ot, és ezzel járultak hozzá a veszprémi zsidó közösség élete egy kis szeletének javításához. Sajnos az új törvények alapján alapítványunk a közhasznúsági feltételeknek nem felel meg, így kérjük, hogy az 1%-ot más, arra jogosult zsidó szervezetnek adják.

Kérjük, hogy adójának 1%-át a már 18 éve működő **Cödoko Zsidó Szociális, Nevelési és Kulturális Alapítvány** részére ajánlja fel. Alapítványunk a befolyt összeget zsidó szociális, nevelési és kulturális intézmények támogatására fordítja. Adószámunk: 18049196-1-42.

Kérjük, tájékoztassa személyi jövedelemadót fizető hozzátartozóit, hogy a **Joint Magyarország/Mazs Alapítvány** – amelynek kiemelt programja a közel 5000 holokausztúlélő támogatása – nagyon várja az 1%-os felajánlásokat, hogy a jövőben még több rászoruló tudjon segíteni. Adószámunk: 19664651-2-42. Nagyon köszönjük!

A Pécsi Zsidó Hitközség Hagyomány

Szociális Alapítvány köszönetet mond mindazoknak, akik 2012. évi személyi jövedelemadójuk 1%-át az alapítvány részére ajánlották. A kuratórium döntése alapján a céloknak megfelelően használtuk és használjuk fel. Kérjük, hogy a 2013-as évről beadott adóbevallásukban 1%-os felajánlásukat alapítványunk részére tegyék meg, amit előre is köszönünk. Adószámunk: 19034834-1-02.

Kérjük, hogy adójának 1%-ával támogassa a **Magyarországi Autonóm Ortodox Izraelita Hitközséget** mint egyházat. Technikai szám: 0107
Ugyancsak kérjük, hogy adójának további 1%-ával támogassa az **Amerikai Alapítványi Iskoláért Alapítványt** mint társadalmi szervezetet. Adószám: 19700557-1-42. Támogatását köszönjük.

Kérjük, támogassa alapítványunkat adója 1%-a felajánlásával. **Zuglói Talmud-Tóra Alapítvány.** Adószám: 18170696-1-42. Köszönjük a támogatását.

Kérjük, hogy jövedelemadója 1%-ával támogassa a **Jad Vasem**-kitüntetetteket, akik 1944-ben életük kockáztatásával mentették a zsidó üldözötteket. **Igaz Emberekért Alapítvány,** 18040094-1-42.

Megfújták a sófárt Rodoszon

A rodoszi kikötővel átellenben, az ezeréves kapun át vezet az út a városba. Elsőnek egy virágoktól, lomboktól tarkított térre, amelynek közepén alig embermagasságú fekete obeliszk áll. Négy oldalán Dávidcsillag, alatta görögül, héberül, angolul a felirat: 1944. július 13-án innen deportálták a rodoszi és a szomszédos Kos szigeti zsidókat: összesen 1673 embert. Egy német katonai teherszállító hajó fenekén zsúfolták össze az embereket, akik közül a százötvenegy életben maradt tett tanúvallomást a Dante poklát idéző útról Rodoszról Szalonikibe, onnan Auschwitzba. Eichmann személyesen utazott le Rodoszba 1944 nyarán, hogy a deportálást megszervezze. Akkor már tudta a világ (a náci is), hogy Hitler elvesztette a háborút, de az Endlösungot végig akarták vinni. Ez a náci program egyetlen olyan pontja, amelyet a végső vereség utolsó pillanatáig sem adtak fel, s Európának nem maradt német megszállás alatt álló zuga, amelyről megfeledeztek volna. (A rodoszi deportálás

különleges brutalitása megrázóan szerepel Claude Lanzmann Shoah című dokumentumfilmjében.)

A görög és különösen a rodoszi zsidók megsemmisítése az Endlösung (és személy szerint Eichmann) kiemelt programja volt. (Fájdalmas információ, hogy a bulgáriai zsidók közül azért maradtak viszonylag sokan életben, mert a király átengedte az országon az Auschwitzba tartó görög szállítmányokat, amelyeket Szalonikiból indítottak.)

A rodoszi és Kos szigeti zsidók szefárdok voltak: 1492-ben Spanyolországból menekültek Izabella királyné, az inkvizíció brutális és rabló fanatizmusa elől, igen sokan Törökországba. A spanyol és a héber keverékét beszélték, a ladinót. Ők lettek a szefárdok, mivel Spanyolország neve héberül Szeфарad. A huszadik század harmincas éveiben mintegy négyezer zsidó élt Rodoszon, ma talán tucatnyi.

Amikor a tengerparton sétáltunk, egyszerre megbolydult a kikötő: egy izraeli kirándulójajó futott be. Az

utasok vágattak kifelé: irány a bevásárlóutca. Az emlékmű és mellette a zsinagóga felé mutató tábla kevésbé érdekelte őket. Bennünket, Brazíliából, Angliából, Magyarországról érkezett turistákat annál inkább. Nagyon elhanyagolt, zegzugos utcákon jutottunk el a Kahal Salom zsinagógához, amely mellett múzeum áll. A Kahal Salom (A Béke Szent Gyülekezete) Görögország legrégebbi zsinagógája. 1577-ben épült. Különlegessége, hogy falfestmények is díszítik, egyébként megindítóan egyszerű, padozata fekete-fehér márvány.

Szefárd zsinagóga. Régebben a nők külön épületben, rácsos ablakon keresztül figyelték a szertartást, ma már bent ülnek a templomban, amelyben nem különíti el őket függöny.

Újév volt, úgy gondoltuk, ezt valahogyan érzékeltetnünk kellene. A zsinagógában ülő asszonyok kiszaladtak az utcára, elkapták a férjeket, a barátokat, és – némi rábeszéléssel – visszahozták őket a templomba.

Tórát kell olvasni, és meg kell fújni a sófárt. Ehhez legalább tíz férfi kell. Találtak is vagy tizet, akik egymás után mentek fel az emelvényre tórát olvasni. Úgy olvasták, mint a vízfolyás, elvégre az anyanyelvükön lejnoltak. Tefilinben nem volt hiány, de az öltözködésük... hát az turistához illett, nem újévi szertartáshoz. Az izraeliek szeretik a harsány színeket, a zsinagóga tarkállott, mint a virágos rét: színes ingek, színes sortok. Nem tudom, van-e a Tórában olyan passzus, amely megszabja a lejnoló férfi ruházatának színét. Ha van is, az izraeli turisták erről nem vettek tudomást. Viszont olvasni tudtak. Sorra járultak a tórához. Imasálat terítették a vállukra, de a sort maradt, sőt, a baseballsapka is. Soha életemben nem láttam piros sortban és baseballsapkában tórát olvasó férfit zsinagógában. Kicsit hadarva olvastak, sürgött az idő, vásárolni kell meg ebédelni. Attól tartok, a csoport nem ragaszkodott a kóser koszthoz.

De megadták a módját az ünnepnek. A rodoszi Kahal Salom zsinagógában megfújták a sófárt. Egy fiatal izraeli fújta meg, kicsit erőlködve, de a sófár nem gitár: recseg, és messzire hallatszik. A hangulat felengedett, az emberek megvidámodtak. Hadd recsegjen, a lényeg, hogy szóljon.

Szécsi Éva

Kártérítés a 10 csapásért?

Ahmad al-Gamal, az egyik legismertebb egyiptomi újságíró pert fontolgat Izrael ellen. A Bibliában leírt tíz csapásért követelne kártérítést.

„Kompenzációt akarunk azokért a csapásokért, amelyek a zsidók átkaként sújtották ősapáinkat. Ők nem ezt a sorsot érdemelték, nem nekik kellett volna megfizetniük Egyiptom akkori uralkodói, a fáraók bűneiért” – írta az Al-Jaum al-Szabi című napilapban.

„A Tórában világosan leírják, hogy a fáraó nyomta el Izrael gyermekeit, nem az egyiptomi nép. Ők mégis mindannyiunkra sáskákat szabadítottak, amelyek mindent elpusztítottak. Vértér változtatták a Nílus vizét, hogy senki se tudjon inni. A sötétség is mindenkre ráborult, a békák és az elsőszülöttek halála is mindenkit sújtott és így tovább” – írta.

Al-Gamal szerint Egyiptomnak az ótestamentumban leírt arany-, ezüst- és réztárgyakért, illetve a drágakövekért, szövetekért, faanyagért és egyebekért is kártérítést kell kérnie, mert szerinte nyilvánvaló, hogy a zsidók mindezt Egyiptomból lopták. (KRON via Times of Israel)

444.hu

Történetünk kissé szokatlanul a távoli jövőben játszódik, legalább 300 év múlva. A földön ekkor örök béke honolt, teljes egyenlőség. Előtteleeknek, emberek közti irigkedésnek, gyűlöletnek nyoma sem volt. Politikai pártok nem léteztek, mégis valahogy eléldegélt az emberiség. Mindenkinek volt biztos munkahelye, de persze senki sem tudott igazi jó álláshoz jutni, akinek ne lett volna felsőfokú Szaturnusz, Jupiter és Merkúr nyelvvizsgája. Az iskolákban a tanulók, ugyanúgy, mint most, sok speciális házi feladatot kaptak. Ilyen volt az is, amit az egyik általános iskola negyedikes tanulói kaptak. Fel kellett szállniuk a Marsra, és onnan le kellett hozniuk egy-egy Mars-lakót.

Történetünkben összesen 14-et, mert ennyien voltak a negyedik osztály tanulói. A gyerekek természetesen elmesélték szüleiknek, milyen házi feladatot kaptak.

A gondos szülők figyelmeztették gyerekeiket, legyenek óvatosak, mert ki tudja, milyen ott fent a közbiztonság, és arra is felhívták gyerekeik figyelmét, hogy a kapott feladatnak megfelelően csak igazi Mars-lakót hozzanak magukkal. Ezért aztán megmagyarázták gyermekeiknek, hogy egy igazi Mars-lakónak 3 szeme és 3 füle van.

Nos tehát a 9-10 éves gyerekek az egyik vasárnap reggel elmentek egy közeli kompállomásra, ott zsebpénzükből vettek egy Föld–Mars retürjegyet, és beszálltak. Pár perc alatt meg is érkeztek. Először a helyi információs irodába mentek, és egy titkárnő kinézésű nőnek elmondták jövetelük célját. A gyerekek magukkal vittek egy földi–marsi kisszótárt, azt lapozgatták, de ennek ellenére igen nehézkes és hosszadalmas volt a kommunikáció, hiszen a marsi szavakat áchrem betűkkel írták, és a szavakat alulról felfelé kellett olvasni.

Az információs feladatokat ellátó ötlábú titkárnő megkérdezte:

– Milyen típusú embert kívánsz magatokkal vinni? Milyen származású legyen?

A gyerekek nem ismerték ezt a szóösszetételt, hogy milyen származású valaki. Így aztán csak dadogtak:

„Mar..si né..ni. Nem ér..te..ni a kér..des, tes..sék is..mé..tel..ni!”

Látva a gyerekek értetlenségét, a titkárnő segíteni akart a földieknek: – Na, felteszek egy pótkérdést, talán most majd meg fogjátok érteni. Mondjátok, idegenszfvűeket is levinétek magatokkal a földre?

A gyerekek persze ezt a kifejezést még kevésbé értették, s a mondatot nem is marsinak, hanem egyenesen „kínainak” találták, ezért aztán kitérően válaszoltak:

– A nénire bízunk.

– Hát, ha rám bízátok, akkor menjetek el a Halacha utcába a halachásokhoz, de várjatok, előbb még telefonálók nekik – zárta le a beszélgetést a titkárnő.

De akkor most már ne kerülgessük a táchleszt, mint a forró kását. Mondjuk el nyíltan, az információs hölgy egy ottani hitközséghez telefonált, és közölte, hogy egy gyerekküldöttség érkezett a Földről, és meg szeretné őket látogatni. Egyesek, akik jól ismerték a titkárnőt, azt állítják, hogy válaszában valójában a halachásokkal szembeni ellenszenv játszott szerepet, mert arra gondolt, hogy a Mars jövője szempontjából jobb lesz, ha a gyerekek a halachások közül egy párat levisznek a Földre, és ennek következtében a Marson csökken a túlreprerzentáltságuk.

A 14 tagú delegáció a megadott címen felkereste a marsi hitközséget. (Nincs adat arra vonatkozóan, hogy a hitközség neológ, ortodox vagy status quo volt.)

A hitközségi titkár fogadta őket, és persze nagyon csodálkozott, hogy 9-10 év körüli gyerekek keresik fel kiléjük a Földről.

– Mit kerestek itt nálunk, földi hittestvérek, talán a ti hazátokban nincs elég chéder és rabbi, s ezért jötetek hozzánk, hogy itt tanuljatok da-venolni és egy kis chümezt? – kérdezte a titkár.

A gyerekek az egészből természetesen egy bűdös szót sem értettek, és ismét elmagyarázták, milyen házi feladatot kaptak az iskolában.

A titkár elégedetten mosolygott, mint aki örül valaminek. De minek is örült? Elmesélem, de a titkár elégedett mosolyának megértéséhez szükséges bizonyos információ közlése. Történelmünk azon korszakában – tehát a 23–24. században – a Marson kezdett kialakulni egy antihalachás hangulat és egy ezt tükröző mozgalom, s ennek következtében megindult a halachások elvándorlása biztonságosabb helyre. Sokan a Jupiterre, a Vénuszra és a Merkúrra települtek át, ahol a halachásokkal szembeni előítélet nem létezett.

Mindenknek ismeretében érthető, a titkár arra gondolt, hogy a gyerekek jövelele talán csak a kezdete valaminek, és e célból esetleg több csoport fog megérkezni a Földről, s ezért sok hittestvérét tudja majd biztonságban elhelyezni ott.

Pár perc alatt összeállított egy 14 halachából álló csoportot.

Az okos, udvarias gyerekek úgy érezték, búcsúzás előtt még illik megkérdezni a titkárt, milyen az élet a Marson, milyen az életszínvonal, hogy beszámolhassanak szüleiknek ottani tapasztalataikról.

– Itt most nagy a cőresz, sok a rachmónesz, lassanként mindenki sócher és snórer lesz, és éppen ezért növekszik az antihalachizmus – válaszolta.

Mondanom sem kell, a gyerekek továbbra is csak ámulnak-bámulnak, mert egyik marsi kifejezést sem ismerték. De egy gyors észjárású fiú felkiáltott:

– Ott lent nem is tudtuk, hogy ilyen sok szókincsből álló halachás élet folyik a Marson!

Most elérkeztetnek látom az időt – persze szigorúan betartva a történeti hűséget –, hogy felgyorsítsam az eseményeket. Az történt, hogy az úrkomp, fedélzetén a 14 gyerekek és a 14 marsi halachás baldozverrel megérkezett a Földre. A 14 Mars-lakó körülnézett, a közvélemény-kutatási szabályokat pontosan betartva alkalomszerűen kiválasztott utcái járőrelőket, s a velük folytatott beszélgetések és a média gondos tanulmányozása alapján úgy döntött, hogy nem tér vissza szülőhazájába, szóval a réges-régi terminológiával élve, disszidál a Földre. Rögtön értesítették családtagjaikat is.

„Nem megyünk vissza, itt fogalmuk sincs az embereknek arról, kinek mi a származása, halvány dunsztjuk nincs, kik a halachások. A Földön nyoma sincs az antihalachizmusnak. Gyertek ti is.”

A hitközségi titkár jól sejtette, ezt követően csak úgy özönlöttek a földi gyerek és felnőtt csoportok a Marsra, és vitték magukkal a halachásokat. De a halachások maguktól is jöttek, a fizika gravitációs törvénye alapján egymás után poryogtak le a Földre, hiszen egyszerűen csak ki kellett ugranuk marsi otthonukból, és máris a Földön találták magukat. Itt mindenki nagy-nagy szeretettel fogadta őket...

Elérkeztem mesém végéhez. Talán nem hiszitek el, hogy mindez így történt 300 év múlva? Hogy akkoriban az egész földkerekségen mindenhol nagy szeretettel fogadták a halachásokat? Pedig ez a színgizsgaszág. És ha kérdezitek, miért, azt is elmondom.

Azért, mert a földi embereket születésüktől kezdve családjuk arra tanította és az iskolában erre nevelték őket, hogy a marsiak, a Jupiteren, a Vénuszon és a Merkúron élők is, ugyanolyan emberek, mint ők, még akkor is, ha kicsit mások, és még akkor is, ha fejük, fülik, orruk száma talán eltér az általuk megszokottól.

Ungár Richárd

SPÁNN GÁBOR

Alternatív gyógy mód

Néhány évvel ezelőtt volt az életemnek egy szakasza, amikor nagyon rosszul aludtam, annak ellenére, hogy az előírt altatókat minden este felegyeztem bevettem. Általában arctalan szörnyekkel viaskodtam álomban, legfőbbször vonaton vagy egyéb mozgó járművön. És mint tudjuk, az teljesen mindegy, hogy Tiszalöknél kidobnak vagy Tiszadobnál kilöknék a vonatból. Mindenesetre velem minden rémálmban ez történt. Reggelente izzadságban fürödve, fáradtabban ébredtem, mint amikor lefeküdtem. Általában neki sem természetesen szkepticismusra, sem zsidó hitemre hivatkozni: mi nem hiszünk a babonákban. Ő zavartalanul lobbizott a megoldás mellett: ezt a lengyelpálcás módszert sikerrel alkalmazzák megásandó kutak optimális helyének kiválasztásakor is. Közöltem vele, hogy sem nekem, sem a nejmemnek a közeljövőben nincs a tervekben artézi kút ásása a hálósobában. Ennek ellenére a falkaszemlélet győzött bennem, mondván, ha mindenki bólogatott egy ilyen megoldásra az asztal körül, én is megpróbálom. Megrendeltem a varázslót. Megjelent nálam egy kedves fiatal hölgy, kezében egy réz ingával, és levette a cipőjét, harisnyáját. Ekkor arra gondoltam, hogy talán emiatt fogok mélyen aludni... Mivel ez délután volt, ez a reményem is szertefoszlott. A hölgy a kezében az ingával bebarangolta a lakást. Az ágyamnál az inga úgy elkezdett mozogni, mint egy bedrogozott metronóm, és a fiatal nő kijelentette: az ágyam házunk legrosszabb szegletében áll, ahol a mélyben vízek találkoznak, és káros kisugárzásuk kivédésére mennek rá éjszakáim. Azonnal tegyék foncsorozott oldalával a föld felé egy ember nagyságú tükröt az ágyam alá, az visszaveri a káros sugarakat, de legjobb, ha áthelyezzük alvóhelyemet. Ilyet már kívántak nekem ennél keményebb formában is, de azért legalább nem fizettem 5000 forintot, ennek a mezítlásnak meg igen. És a nő még be sem volt kötve a NAV-hoz. Be kell valljam, már első este mutatkozott az eredmény: korán lefeküdtem a szoba másik sarkában lévő ágyamba, jól aludtam, már csak azért is, mert az egyébként éjszakába nyúló ulipartira félretett pénzem ráment a rádiószótára. Az asszony pedig kijelentette, hogy neki mindegy, hogy kártyára vagy nőre költöm, de minden ilyen kiadás a zsebpénzemet terheli. A csodatevő nőszemély már rég elment, amikor eszembe jutott, hogy be kellett volna fizessek még egy ötezerest azzal, hogy menjen el az OEP székházához, lenesse meg a bejáratnál az ingáját, hátha megfogadják a tanácsát, és áthelyezik az intézetet máshová, ahonnan jobban tudják finanszírozni és szervezni az álmatlanságot okozó egészségügyet.

HOLOKAUSZT TÉMÁJÚ FILMFORGATÁS!

Szereplőket, statisztákat keresünk holokauszt témájú nagyjátékfilmhez

májusi–júniusi időszakra,

20–65 év közötti férfiakat

és 20–65 közötti nőket!

Elérhetőségeink:

tel.: 06-30-287-6207

e-mail: koserfilmforgatas@freemail.hu